

Hjálmur

fréttablað

**Verkalýðsfélagið Hlíf óskar
félagsmönnum og Hafnfirðingum
öllum gleðilegrar aðventu og
hamingjuríkra jóla!**

Mikill hugur í fólki

Öll nítján aðildarfélög Starfsgreinasambandsins hafa lagt fram sameiginlega kröfugerð vegna komandi kjarasamninga. Þau hafa jafnframt framselt umboð til samninga til sambandsins. Þetta er í fyrsta skipti frá því að SGS var stofnað, að félögin ganga öll saman til samninga. Félögin unnu hvert um sig drög að kröfugerð með sínu baklandi og þegar farið var að bera kröfurnar saman, reyndist mikill samhljómur í áherslum. Kannanir meðal almennings og félagsmanna sýna, að það er hugur í fólki og það er reiðubúið í verkfallsátök til að ná fram kröfum.

Kröfurnar eru tvíþættar, annars vegar gagnvart Samtökum atvinnulífsins og hins vegar gagnvart ríkisstjórninni. Gengið er út frá krónutöluhækkun og þess krafist að lágmarkslaun verði 425 þúsund krónur í lok samningstímans.

Þá er gerð krafa um styttingu vinnutímans og fleira.

Gagnvart ríkisstjórninni er þess krafist að persónuafsláttur verði hækkaður verulega, fjölgað verði skattþrepum og viðmiðanir vegna barnabóta, húsnæðisbóta og vaxtabóta verði uppfærðar í takt við launapróun.

Fjallað er ítarlega um kröfur Starfsgreinasambandsins á bls. 6 og 7.

**Gengið er út frá
krónutöluhækkun og þess
krafist að lágmarkslaun verði
425 þúsund krónur í lok
samningstímans.**

Ný forysta ASÍ

Mikil endurnýjun varð í forystu ASÍ á þingi sambandsins sem haldið var í október. Drífa Snædal var kjörin forseti í stað Gylfa Arnbjörnssonar, sem verið hefur forseti sl. 10 ár. Hann gaf ekki kost á sér til endurkjörs. Vilhjálmur Birgisson formaður Verkalýðsfélagsins á Akranesi var kjörinn 1. varaforseti ASÍ og Kristján Þórður Snæbjarnarson, formaður Rafiðnaðar-sambands Íslands 2. varaforseti. Miklar breytingar urðu einnig á miðstjórn sambandsins og meira en helmingur miðstjórnarmanna hefur ekki átt sæti þar áður. Þingið samþykkti fjölmargar ályktanir um þjóðfélagsmál og málefni sem snerta almenning sérstaklega.

Sagt er frá þinginu á bls. 20-22.

**Sendinefnd frá Kína í
heimsókn hjá Hlíf**

Vilyrði fyrir 150 íbúðum

**Kröftugt þing Alþýðusambands
Íslands**

Margar kröfur snúa að ríkinu

Kolbeinn Gunnarsson, formaður Hlífar

Samningar á almennum vinnumarkaði eru lausir um áramótin og samingaviðræður eru hafnar á milli Starfgreinasambandsins og Samtaka atvinnulífsins. Samtök atvinnulífsins lýstu því yfir sl. vetur, þegar samningum var ekki sagt upp, að rétt væri að aðilar byrjuðu í fyrra fallinu að vinna að gerð kjarasamnings og vera tilbúnir með samning sem tekur við á réttum tíma, þegar núgildandi samningur rennur út um næstu áramót. Það er ekki að sjá að það gangi eftir.

Þetta er í fyrsta sinn sem öll félög innan Starfgreinasambandsins - nítján að tölu - fara saman í viðræður um gerð á nýjum kjarasamningi. Ég vona og trúi því, að með samstöðunni verði frekari árangur við kjarasamningsgerðina. Byrjað er að ræða um sérkröfur um einstaka liði samningsins en nú um miðjan mánuðinn á að byrja að ræða um launaliði.

Kröfugerðin byggir á því að laun dugi til lágmarksframfærslu launafólks. Til þess þurfa lægstu laun að hækka um 42.000 krónur á ári á þeim þremur árum sem gengið er út frá að samningurinn gildi. Lágmarkslaunatrygging er nú 300.000 krónur á mánuði, en hún verði komin í 425.000 krónur eftir þrjú ár. Auk þess er gerð krafa um að það komi til vinnutímastytting á samningstímanum.

Á undanförnum áratugum hafa verið unnin skemmdarverk á skattkerfinu og dregið verulega úr jöfnunarhlutverki þess. Þess vegna snúa

margar kröfur að ríkisvaldinu að þessu sinni. Stjórnvöld verða að koma að samningum vegna skattamála, húsnæðismála og velferðarmála. Það þarf að lagfæra persónuafsláttinn, sem hefur ekki fylgt launapróun. Hann er í dag um 54.000, en ætti með réttu að vera um 79.000. Ef hann hefði fylgt launapróun, eins og lagt var upp með, hefði launafólk, öryrkjar og eldri borgarar 25.000 krónum meira úr að spila á mánuði en í dag.

Barnabætur, húsnæðisbætur og vaxtabætur hafa verið skertar undanfarna áratugi. Þetta veldur því, að fólk á lægstu launum hefur ekki notið kaupmáttaraukningar eins og aðrir í samfélaginu. Hefði persónuafsláttur fylgt launapróun og viðmið bóta fylgt eðlilegri próun, hefðu kjarasamningar undanfarinna ára skilað mikilli kaupmáttaraukningu hjá þeim lægst launuðu. Með aðgerðum sínum og aðgerðaleyzi, hefur ríkisvaldið hirt þessar hækkanir. Þess vegna tala ég um skemmdarverk.

Samhliða því að dregið verði úr skerðingum á bótum til ellilífeyrisþega og öryrkja þarf að auka framlag ríkisins til lífeyrissjóða til þess að mæta þyngri örorkubyrði sjóðanna.

Eitt af brýnustu verkefnum ungs fólks er að koma sér upp húsnæði. Það þarf að endurmeta reglur um greiðslumat hjá þessum hópi. Núverandi reglur koma í veg fyrir að hann fái lán til íbúðarkaupa. Þegar ungt fólk er knúið til

að fara á leigumarkað, vegna þessara viðmiða, er ekki litið til þess að það þarf oft að greiða allt að tvöfalt meira í leigu, en reiknireglurnar segja að það geti greitt ef það kaupir íbúð. Þetta er öfugsnið og verður að lagfæra.

Vissulega ganga kjarasamningar í grunninn út á að ná samkomulagi við Samtök atvinnulífsins. Viðræður eru í gangi og munu halda áfram þar til niðurstaða næst, hvort sem kemur til átaka eða ekki. Það er aftur á móti ljóst, að það mun ekki takast fyrr en stjórnvöld gangast við sinni ábyrgð og sýna raunverulegan vilja til þess að hér ríki friður á vinnumarkaði.

Til viðbótar við viðræðurnar við Samtök atvinnulífsins, er hafinn undirbúningur vegna viðræðna við Launaneftnd sveitarfélaga, en samningar við sveitarfélögin eru lausir snemma á næsta ári.

Þó þetta séu helstu viðfangsefnin þessa dagana, megum við ekki gleyma því að framundan eru jól og áramót. Það er sá tími sem flestir reyna að eiga með fjölskyldum sínum og ástvinum. Vonandi fá sem flestir að njóta gæðastunda með þeim sem þeim þykir vænt um. Gleymum því samt ekki, að þessi tími er mörgum erfiður. Höfum það í huga um jólin og reynum að leggja okkar af mörkum til að létta þeim lífið.

Ég óska öllum félagsmönnum Hlífar, Hafnirðingum og landsmönnum öllum gleðilegra jóla og farsæls komandi árs.

SKRIFSTOFA
VERKALÝÐSFÉLAGSINS
HLÍFAR
Reykjavíkurvegi 64

OPNUNARTÍMI:

Mánudaga til föstudaga
frá kl. 8:30 til 16:00
Sími: 5100 800
Fax: 5100 809

Veffang: www.hlif.is
Netfang: hlif@hlif.is
Ábyrgðarmaður:
Kolbeinn Gunnarsson

Útgefandi: Verkalýðsfélagið Hlífar
Umbrót: Betri Stofan ehf.
Prentun: Ísafoldarprentsmiðja

Lætur af störfum eftir 14 ára starf

VERKALÝÐSFÉLAGIÐ HLÍF

Hera Helgadóttir, bókari Hlífar lét af störfum þann 1. september sl. Hera hóf störf hjá Hlíf í maí árið 2004 og hafði því verið starfsmaður félagsins í 14 ár, þegar hún lét af störfum

vegna aldurs. Verkalýðsfélagið Hlíf þakkar Heru kærlega fyrir trúmennsku og góð störf í þágu félagsins allan þennan tíma. Myndin er tekin þegar Hera lét af störfum.

Ekki gefa bara eitthvað, gefðu frekar hvað sem er.

Með gjafakorti Landsbankans er ekkert mál að velja réttu jólagjöfina. Þú ákveður upphæðina og sá sem þiggur velur gjöfina. Þú færð gjafakortið í næsta útibúi.

Landsbankinn

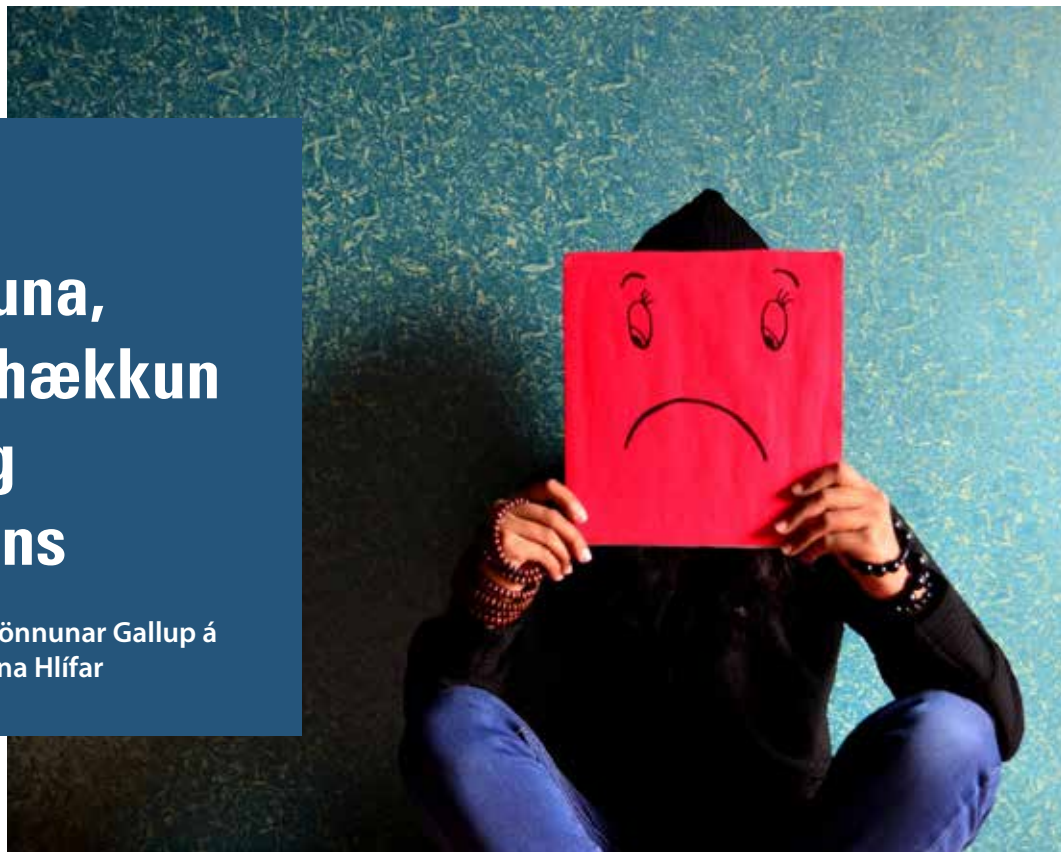
landsbankinn.is

410 4000

Hækkun lægstu launa, krónutöluhækkun og stytting vinnutímans

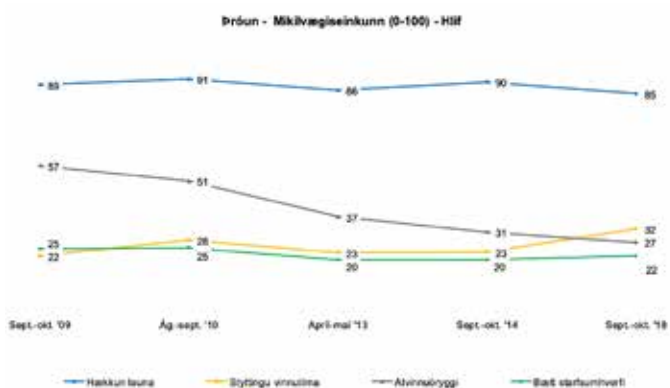
- Helstu niðurstöður könnunar Gallup á viðhorfum félagsmanna Hlífar

Eins og mörg undanfarin ár fékk Hlíf Gallup til að gera könnun á viðhorfum félagsmanna til ýmissa mála og jafnframt til að spyrja um laun þeirra, starfshlutfall, húsnæðisaðstæður og fleira. Þar sem könnunin er gerð í aðdraganda kjarasamninga, var mikil áhersla lögð á að kanna þætti sem nýta mætti við kröfugerð félagsins.

Fyrsta spurningin var um hvað félagsmenn vildu að félagið legði mesta áherslu á í næstu kjarasamningum. Mikilvægast í þessu sambandi er hækkun launa. Á meðfylgjandi mynd má sjá hvernig áherslur hafa þróast hvað þetta varðar í aðdraganda kjarasamninga undanfarinn áratug. Launin hafa alltaf verið langmikilvægasti þátturinn, en það er fróðlegt að sjá hvernig áhersla á atvinnuöryggi hefur breyst, fékk einkunnina 57 fyrir 10 árum, en hefur lækkað niður í 27 árið 2018. Það endurspeglar væntanlega betra atvinnuástand. Það vekur jafnframt athygli, að stytting vinnutíma virðist í vaxandi mæli vera mikilvæg í hugum félagsmanna. Það er enn frekar undirstrikað í spurningu sem fylgdi strax á eftir, hvort eitthvað annað áherslumál væri viðkomandi ofarlega í huga fyrir samningana, því stytting vinnutíma var það sem oftast var nefnt, eða af 22% svarenda.

Hvað viltu að stéttarfélagið leggi mesta áherslu á í næstu kjarasamningum gagnvart atvinnurekendum?

Áhersla á lægstu laun

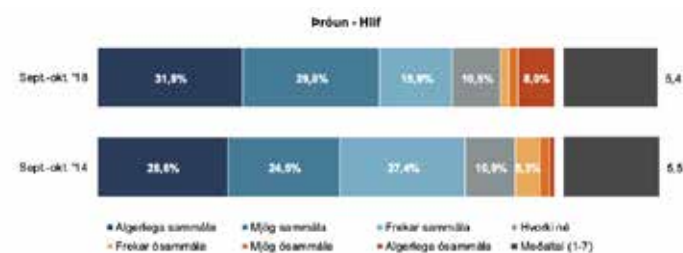
Svarendur eru þeirrar skoðunar að í komandi kjarasamningum eigi að leggja höfuðáherslu á hækkun lægstu launa. Alls eru um 93% svarenda sammála fullyrðingu þess efnis. Þetta er talsvert hærra hlutfall en á undanförunum árum. Hlutfallið var um 67% í könnun sem var gerð fyrir fimm árum og tæplega 77% fyrir fjórum árum. Það er því ljóst að það er vaxandi þungi á þessari áherslu.

Hversu sammála eða ósammála ertu að leggja eigi sérstaka áherslu á hækkun lægstu launa í næstu kjarasamningum?

Þeir sem svöruðu spurningunni játandi, voru spurðir í framhaldinu hvort þetta gildi, jafnvel þótt þetta þýddi minni almenna hækkun.

Ertu sammála því, jafnvel þó það þýði minni almenna hækkun?

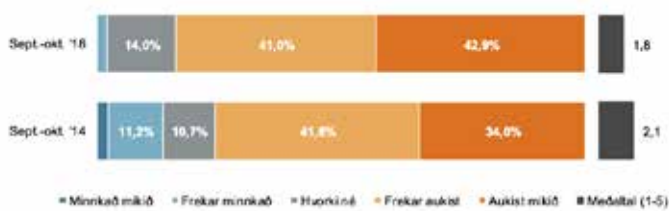

Rúm 56% sögðust vilja krónutöluhækkun, 26,6% sögðust vilja blöndu af prósentuhækkun og krónutöluhækkun og 17,3% sögðust vilja prósentuhækkun. Þegar spurt var hvað félagsmenn vildu að mest áhersla yrði lögð á gagnvart stjórnvöldum, var hækkun persónuafsláttar í fyrsta sæti og aukið framboð af leiguhúsnæði í öðru sæti.

Launamunur

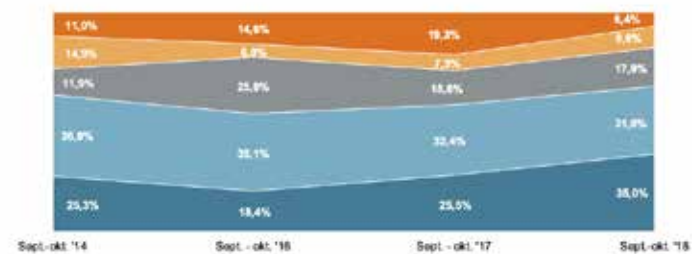
Þegar spurt var hvort svarendur teldu að launamunur hefði aukist eða minnkað á undanförunum fimm árum, töldu um 43% að hann hefði aukist mikið og 41% til viðbótar töldu að hann hefði frekar aukist. Þetta er talsvert hærra hlutfall en fyrir fjórum árum, en þá töldu 34% að hann hefði aukist mikið, en tæplega 42% að hann hefði heldur aukist.

Telur þú að launamunur milli fólks hafi almennt aukist eða minnkað á síðustu fimm árum á Íslandi?

Þá var spurt um svigrúm atvinnurekenda til að hækka laun.

Telur þú að þinn atvinnurekandi hafi mikið eða lítið svigrúm til að greiða hærri laun en hann gerir í dag?

Sjónarmið svarenda hafa breyst talsvert hvað þetta varðar á undanförunum árum. Nú telja um 66% að atvinnurekendur hafi mjög eða frekar mikið svigrúm. Hlutfallið var 58% fyrir ári og um 53% árið 2016.

Vinnutími og laun

Svo virðist sem vinnutími Hlífarfélaga hafi lengst frá því í síðustu könnun. Þannig er meðalfjöldi klukkustunda í aðalstarfi um 49 klukkustundir. Jafnframt hafa heildarlaun fólks í 70-100% starfshlutfalli hækkað úr 489 þúsundum að meðaltali, í 541 þúsund.

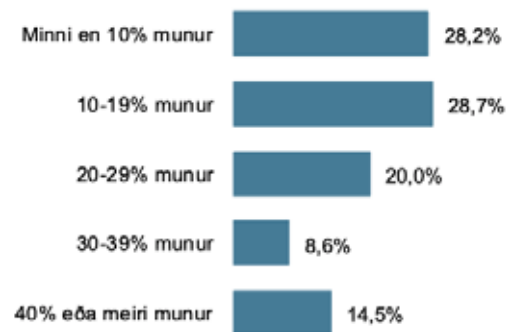
Þegar spurt var hver væru sanngjörn laun fyrir núverandi starf, m.v. 100% starfshlutfall, var meðaltalið um 628 þúsund. Sambærilegt hlutfall fyrir ári síðan var 567 þúsund og 534 þúsund fyrir tveimur árum. Meðaldagvinnulaun eru 417 þúsund, en voru 349 þúsund fyrir ári síðan. Þegar spurt var hvort viðkomandi væru sátt eða ósátt við launin, sögðust um 19% vera sátt, en meira en helmingur ósátt.

Ert þú sátt(ur) eða ósátt(ur) við laun þín?

Það er ljóst, að talverður munur er á raunverulegum launum og því hvað viðkomandi telja sanngjörn laun. Hjá 28% svarenda er munurinn minni en 10%, milli 10 og 20% hjá tæplega 29% og meiri en 20% hjá meira en 43% svarenda.

Hlutfallslegur munur á sanngjörnum og raunverulegum heildarlaunum

Mikilvægar upplýsingar

Hlíf hefur látið gera þessar kannanir reglulega í mjög mörg ár, í samstarfi við nokkur önnur félög. Allt þar til í ár, hafa svokölluð Flóabandalagsfélög staðið sameiginlega að könnuninni, en í ár ákvað Efling að gera könnun á eigin vegum. Hlíf, VSK og Stéttarfélag Vesturlands héldu aftur á móti áfram samstarfi um könnunina.

Þessar kannanir veita ómetanlegar upplýsingar um viðhorf, vilja og væntingar félagsmanna og þar sem mikil samfella er í framkvæmdinni, eru þær mikilvæg heimild um þróun viðhorfa og væntinga. Könnunin var gerð á bilinu 13. september - 20. október.

Kröfugerð Starfsgreina- sambandsins

Starfsgreinasambandið fer fram sem ein órofa heild, með kröfur á hendur Samtökum atvinnulífsins og stjórnvöldum

Starfsgreinasamband
Íslands

Starfsgreinasamband Íslands lagði fram kröfur í tveimur hlutum, vegna kjarasamninga á almennum vinnumarkaði, en langflestir samningar renna út nú um áramótin. Þetta er í fyrsta skipti sem öll félögin í SGS fara sameiginlega fram með kröfur, en undanfarið hefur það verið gert í tvennu lagi, annars vegar hafa félögin á landsbyggðinni farið fram undir merkjum SGS, en Hlíf, Efling, VSK og Stéttarfélag Vesturlands hafa farið fram undir merkjum svokallaðs Flóabandalags.

Verkalýðsfélagið Hlíf lagði drög að kröfugerð með hefðbundnum hætti. Könnun Gallup (sem sagt er frá annars staðar í blaðinu) var höfð til hliðsjónar, stjórn og trúnaðarráð lögðu sitt af mörkum og rætt var við fjölda félagsmanna. Þegar félög SGS lögðu fram sínar kröfur, varð fljótt ljóst að það var mikill samhljómur í kröfunum. Það var því eðlilegt framhald að félögin færu saman og þau hafa öll framselt samningsumboðið til Starfsgreinasambandsins.

Viðræðuáætlun milli SGS og Samtaka atvinnulífsins frá 19. október gerir ráð fyrir því að samningar náist fyrir 1. janúar 2019. Takist það ekki, verður staðan metin með tilliti til þess

hvort málinu verði vísað til ríkissáttasemjara.

Kröfugerðin er í tveimur hlutum. Annars vegar er um að ræða kröfur gagnvart Samtökum atvinnulífsins og hins vegar gagnvart ríkisstjórninni.

Kröfur á hendur SA

„Forsendur þess að undirritaðir verði kjarasamningar er að launafólk geti framfleytt sér á dagvinnulaunum og þau mæti opinberum framfærsluviðmiðum. Hækkarir lægstu launa skulu vera í forgangi. Nýr kjarasamningur skal gilda frá því síðasti samningur rann út, eða frá 1. janúar 2019 og skal vera afturvirkur dragist að ná samningum. Stefnt skal að því að semja til þriggja ára en þó með skýrum og mælanlegum forsenduákvæðum, meðal annars jöfnunarstuðli þannig að þær launahækkarir sem samið er um fyrir lág- og millitekjuhópa umbreytist ekki sjálfkrafa í ofurlauna-hækkarir til þeirra hæst launuðu. Samið skal um krónutöluhækkarir sem almennar hækkarir. Tekjutrygging skal afnumin og lægstu taxtar skulu vera lægstu grunnlaun.“

Helstu kröfur

- Þess er krafist að lágmarkslaun verði 425.000 krónur í lok samningstímans, komi ekki til umtalsverðra skattkerfisbreytinga, þannig að sköttum verði létt af lægstu launum og lægri millilaunum. Gert er ráð fyrir einföldun á launatöflum og að ungmennalaun yfir 18 ára aldri verði afnumin.
- Þess er krafist að ójöfnuður í íslensku samfélagi aukist ekki á samningstímanum. Hann verði mældur af Hagstofunni, með hliðsjón af öllum skattskyldum tekjum, að teknu tilliti til áhrifa skatta og bóta (ráðstöfunartekjur).
- Heimildiratvinnurekendatilað gera húsaleigu hluta af ráðningarkjörum verði takmarkaðar og hún megi ekki nema meira en tilteknu hlutfalli af heildarlaunum á mánuði. Krafist verði þinglýstra húsaleigusamninga og ástand húsnæðis uppfylli allar skilgreindar reglur sem gilda um starfsmannabústaði. Sérstaklega verði skoðað hvernig nýta megi fjárfestingagetu lífeyrissjóðanna til uppbyggingar á húsnæðismarkaði sem nýtist lág- og miðtekjuhópum.

- Þess er krafist að vinnustaðalýðræði verði innleitt þannig að starfsfólk sé kallað til og haft með í ráðum þegar teknar eru ákvarðanir sem varða framtíð vinnustaða, lokanir starfsstöðva eða aðrar þær ákvarðanir sem hafa afdrifaríkar afleiðingar fyrir starfsfólk. Auk þess er gerð krafa um aukið svigrúm trúnaðarmanna til að sinna sínu félagslega starfi á fullum launum í vinnutíma.
- Krafist er aukinnar þátttöku atvinnurekenda í heilsuvernd og að starfsfólk eigi rétt á árlegri lækni skoðun á vinnutíma án launaskerðingar. Jafnframt er fjallað um nauðsynlegan búnað og annað sem þarf til að starfsmaður geti sinnt vinnu sinni.
- Fjallað er um að öll áunnin starfsaldursréttindi haldi sér án skerðinga milli atvinnurekenda. Auk þess eru ákvæði um aukinn veikindarétt vegna maka, barna og foreldra, uppsagnarrétt, túlkþjónustu og aukinn orlofsrétt.
- Raunfærnimatverðieftíðlullum starfsgreinum og tryggt að starfsfólk af erlendum uppruna geti sótt íslenskunámskeið á vinnutíma án launaskerðingar. Hugað verði sérstaklega að viðurkenningu menntunar og hæfni erlends starfsfólks.
- Stefnt verði að styttingu vinnutímans, þannig að vinnuvikan verði 32 stundir við lok samningstímans.
- Gert er ráð fyrir sektarákvæði vegna brota á ákvæðum kjarasamnings. Sektir verði miðaðar við brotið og renni í vinnudeilusjóð viðkomandi stéttarfélags.

Kröfur á hendur ríkisstjórn

„Þær launahækkningar sem samið hefur verið um síðustu ár hafa skilað sér mjög misjafnlega til launafólks á Íslandi. Dregið hefur mjög úr jöfnunaráhrifum skatta- og bótakerfisins og húsnæðiskostnaður hefur rokið upp úr öllu valdi. Umræddar breytingar hafa að öllu leyti bitnað með meiri þunga á láglaunafólki en öðrum. Það er því skýlaust krafa félagsmanna innan aðildarféлага Starfsgreinasambands Íslands að stjórnvöld axli ábyrgð á bættum kjörum með endurskoðun skatta- og bótakerfisins og stórátaki í húsnæðismálum. Tugir þúsunda félagsmanna

hafa tekið þátt í mótun kröfugerðar og er það samdóma álit að spjótin beinist að stjórnvöldum í komandi kjaraviðræðum.“

Helstu kröfur

- Þess er krafist að lægstu laun verði skattfrjáls með tvöföldun persónuafsláttar, sem verði síðan stíglækkandi með hærri tekjum, þannig að lækkun skatta á lág- og millitekjuhópa verði m.a. fjármögnuð með hærri skattaframlagi þeirra tekjuhæstu. Persónuafsláttur fylgi launaþróun. Fjármagnstekjuskattur verði hækkaður til samræmis við það sem tíðkast á hinum Norðurlöndum fjármagnseigendur verði ekki undanskildir greiðslu útsvars. Fasteignaskattur verði endurskoðaður þannig að hann stökkbreytist ekki með markaðshækkunum á verði íbúðarhúsnæðis.
- Þjóðaráttak verði gert í húsnæðismálum, sambærilegt að vöxtum og áhrifum og verkamannabústaðakerfið. Sveitarfélög leggi sitt af mörkum með veitingu lóða og veiti verkefninu sérstakan forgang í skipulagsvinnu. Breytingar verði gerðar á lagaumhverfi leigumarkaðar til að bæta stöðu leigjenda.
- Barnabætur verði hækkaðar og dregið úr skerðingum, þannig að þær komi ekki til áhrifa undir lágmarkstekjum og skerðingarviðmið fylgi síðan launaþróun. Vaxta- og húsnæðisbætur verði hækkaðar og dregið úr skerðingum vegna tekna og eigna.
- Áhersla er lögð á að öryrkjar og aldraðir njóti sömu kjarahækkana og launafólk á almenna vinnumarkaðnum og dregið verði verulega úr áhrifum skerðinga í almannatryggingakerfinu.

- Seðlabankinn stuðli að lækkun stýrivaxta og þak verði sett á húsnæðisvexti með það að markmiði að ná hér vaxtakjörum sem eru sambærileg því sem tíðkast í nágrannalöndunum.
- Fæðingarorlof beggja foreldra verði samtals lengt í 18-24 mánuði, til að brúa bilið milli fæðingarorlofs og leikskóla.
- Heilbrigðisþjónusta verði öllum aðgengileg óháð efnahag og búsetu og hún verði

rekin af hinu opinbera. Draga verður stórlega úr greiðsluþátttöku almennings í heilbrigðiskerfinu og stofna embætti umboðsmanns sjúklinga. Fjölga þarf hjúkrunarrýmum um allt land.

- Fræðsla um réttindi og skyldur á vinnumarkaði verði stóraukin og koma henni inn í aðalnámskrá grunn- og framhaldsskóla. Þá þarf að gera kröfu um lágmarksþekkingu atvinnurekenda á kjaramálum áður en leyfi er veitt til að stofna og reka fyrirtæki. Efla þarf menntakerfið með tilliti til breytinga á vinnumarkaði, þar með talið styrkja verk- og starfsnám.
- Styrkja þarf lagaumhverfi til að taka á brotastarfsemi á vinnumarkaði og kjarasamningsbrot verði gerð refsiverð með skýrum hætti og sektir lögfestar við slíkum brotum. Tryggt verði aukið samstarf stéttarféлага og opinberra aðila, svo sem Vinnueftirlits ríkisins, Vinnumálastofnunar, Ríkisskattstjóra, lögreglunnar, heilbrigðis- eftirlits og annarra vegna brota gegn starfsfólki hvað varðar launagreiðslur, aðbúnað í vinnu og húsakost.
- Virða þarf alþjóðasáttmála varðandi mansalmál og aðgerðaráætlun verði staðfest og fjármögnuð.

Þessi upptalning er ekki tæmandi. Kröfurnar í heild má finna á vef Hlífar, www.hlif.is

Jólaþveður til félagsmanna Hlífar

VERKALÝÐSFÉLAGIÐ HLÍF

SKELLTU ÞÉR Í FJÖLLIN!

SKÍÐAPAKKAR FYRIR ALLA

Barnaskíðapakki I

Völkl Chica skíði m/bindingum 70-90 cm
Dalbello Gaia 1 skíðaskór st. 14,5-18,5

Pakkaverð: 35.188 kr.

Barnaskíðapakki II

Völkl Racetiger skíði m/bindingum 100-120 cm
Dalbello Menace 2 skíðaskór st. 19,5-22,5

Pakkaverð: 39.188 kr.

Unglingaskíðapakki

Völkl Racetiger skíði m/bindingum 150-160 cm
Dalbello Menace 4 skíðaskór st. 25,5-26,5
Komperdell Offense skíðastafir

Pakkaverð: 49.984 kr.

Dómuskíðapakki

Völkl Flair 73 skíði m/bindingum
Dalbello DS MX 70W skíðaskór
Komperdell Evolution Silver skíðastafir

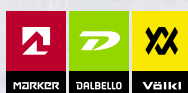
Pakkaverð: 71.184 kr.

Herraskíðapakki

Völkl RTM 73 skíði m/bindingum
Dalbello DS MX 90 skíðaskór
Komperdell Evolution Silver skíðastafir

Pakkaverð: 72.784 kr.

Nánari upplýsingar á fjallakofinn.is eða í skíðadeildinni Kringlunni 7

Kringlan 7 | Laugavegur 11 | Reykjavíkurvegur 64 | S: 510 9505 | fjallakofinn.is

„Það er óþreyja í fólki og það er tilbúið í átök“

- Rætt við Kolbeinn Gunnarsson, formann Hlífar um stöðuna í kjaramálunum

Það er í mörg horn að líta þessa dagana hjá Kolbeini Gunnarssyni, formanni Hlífar. Samningaviðræður á almennum vinnumarkaði eru komnar á skrið, hann er formaður stjórnar Gildis, lífeyrissjóðs auk ýmissa annarra krefjandi verkefna sem fylgja því að stýra stóru og öflugu verkálýðsfélagi.

Margir ráku upp stór augu, þegar félögin í Starfsgreinasambandinu birtu kröfugerð sína fyrir samningana. Þegar Kolbeinn er spurður hverju það sæti að kröfugerðin sé í tveimur hlutum, annars vegar gagnvart atvinnurekendum og hins vegar gagnvart ríkinu, segir hann það koma til af því að aðstæður séu um margt óvenjulegar. „Venjulega hefur ASÍ tekið við stóru sameiginlegu málunum sem snúa að ríkinu. Við gerum okkur aftur á móti grein fyrir því núna, að það er verið að fara fram með stórar kröfur. Til að koma í veg fyrir að allur þrýstingurinn sé á atvinnurekendum, eru líka settar ákveðnar kröfur fram á hendur ríkinu,“ segir Kolbeinn. Hann segir kröfurnar varðandi almenna vinnumarkaðinn miða að því að ná svipaðri kaupmáttaraukningu hjá fólkinu á lægstu laununum og þeirri sem Kjararáð útdeildi á sínum tíma. „Við viljum ákveðna niðurstöðu og teljum að ekki sé hægt að komast að henni nema bæði ríkið og atvinnurekendur taki þátt í að ná henni. Þess vegna gerum við það svona, svo menn geti ekki vísað hver á annan.“

Atvinnurekendur svöruðu kröfunum þegar þær komu fram með því að krefjast kostnaðarmats. Kolbeinn segir að þau hafi svarað því til að kostnaðarmatið felist í því að launin dugi til framfærslu, samkvæmt neyslviðmiðum. „Það er eina raunhæfa kostnaðarmatið,“ segir Kolbeinn.

Kolbeinn segir að alltaf sé best að ná samningum án þess að farið sé í aðgerðir, en það er ekki alltaf mögulegt. „Við vorum kröfuhörð í síðustu samningum. Við vorum komin í verkfallsgír, þegar sest var niður um hvítasunnuhelgi og málin kláruð. Þá var gengið frá þessum samningi. Við heyrðum úrtölur, verðbólga færi af stað, en aðstæður voru hagstæðar, við fengum bæði makríl og ferðamenn.“

Skemmdarverk á skattkerfinu

Kröfurnar gagnvart ríkinu snúa einkum að leiðréttingum. Síðustu 10-20 ár hefur ríkið skert alla bótaflokkka í skattkerfinu og þeir sem fari verst út úr því sé fólkið á lægstu laununum. Viðmiðin hafa ekki fylgt launahækkunum eða vísitölu. Þetta segir Kolbeinn að þurfi að lagfæra og uppfæra, til að fólk fái aftur eðlilegar barnabætur, vaxtabætur og húsaleigubætur. „Sama gildir um öryrkja og ellilífeyrisþega. Þeirra kjör myndu snarbatna ef þetta yrði leiðrétt. Lítum á persónuafsláttinn. Ef hann hefði fylgt vísitölu, þá væri hann 25 þúsund krónum hærri en hann er í dag. Það væru peningar sem fólk

fengi í vasann og það munar sannarlega um það hjá lágláunafólki.“

Þegar kröfugerðin kom fram, heyrðust ýmsar raddir frá stjórnmalamönnum um að verið væri að beina kröfum að röngum aðilum. Samningarnir væru á milli launfólks og Samtaka atvinnulífsins og kæmu ríkisstjórninni lítið við, fyrr en e.t.v. á síðustu metrunum til að liðka fyrir. Kolbeinn segir það vera aðferð til að komast hjá því að svara. „Þau vita upp á sig skömmina. Það eru stjórnvöld sem hafa staðið fyrir skerðingunum og hirt það sem samið hefur verið um með fíkti í skattkerfinu. Það þarf enginn að segja mér að þau séu ekki meðvituð um þetta.“

Hvað getur fiskvinnslan borgað?

Það er ýmislegt breytt frá því sem verið hefur undanfarin ár. Öll félögin í Starfsgreinasambandinu, 19 að tölu, hafa ákveðið að fara fram sameiginlega og því má segja að svokallað Flóabandalag hafi liðið undir lok, að minnsta kosti um sinn. Kolbeinn telur að þetta geti aukið á slagkraftinn í viðræðunum. Hann segir að þegar Flóabandalagið hafi orðið til fyrir um 20 árum, hafi alltaf verið miðað við hvað fiskvinnslan gæti borgað. Það hafi ekki verið nógu gott viðmið hér á höfuðborgarsvæðinu, þar sem atvinnulíf hafi verið frábrugðið því sem þekktist á

landsbyggðinni og samsetning starfa önnur. Nú hafi þetta breyst og ekki bara fiskvinnslan undir. Nú séum við með stóriðju víðar og ferðapjónusta sé orðin mikilvæg atvinnugrein víða um land. Þetta hafi breytt forsendum.

Við víkjum talinu að krónutöluhækkunum, en nú er krafan um 425 þúsund króna mánaðarlaun, í lok samningstíma, en miðað er við að samið verði til þriggja ára. Þetta þýði um 42 þúsund króna hækkun á ári. Það sé ekki svo frábrugðið því sem laun hafi hækkað undanfarin þrjú ár, en þá hafi þau hækkað um 12-15% á ári. „Fólk hefði fundið miklu meira fyrir þessari kaupmáttaraukningu á síðustu árum, ef ríkið hefði ekki skert allt jafnóðum sín megin.“ Í mörgum undanförunum samningum hafi verið samið um krónutöluhækkanir, að minnsta kosti að hluta til. Kolbeinn segir þetta hafi leitt til þess að launatöflur fletjist út og við því þurfi að bregðast núna. „Þetta endar með því að allir verða komnir á sömu laun. Þess vegna viljum við krónutöluhækkun og nýja launatöflu. Það þarf að laga hana að breyttum veruleika. Ég sé fyrir mér að hægt sé að gera krónutölusamning núna, en síðan verði það hluti af samkomulaginu að fólk setjist yfir launatöfluna á samningstímanum og geri hana þannig úr garði að hægt verði að nota hana í framhaldinu. Það þarf að fara fram mat á störfum, fara inn í hvert starf og meta hvað er á bakvið það. Störfín eru orðin miklu flóknari og

fjölbreyttari. Við höfum verið í vinnu með Mími við að greina störfín og meta þau. Þá rýnum við í störfín með þeim sem vinna þau og eigendum fyrirtækja. Út úr því fáum við tölugildi sem skila ákveðinni röðun. Það á að hjálpa til við innbyrðis röðun og setja verðmiða á.“

Fólk er tilbúnara í átök en áður

Kolbeinn segir samstarfið innan SGS í góðum farvegi. Fundað hafi verið 7-8 sinnum með atvinnurekendum og það sé kallað eftir því að unnið sé af meiri hraða. „Það væri ákjósanlegt að ljúka þessu fyrir jól“, segir Kolbeinn. Hann segir mikinn hug í samningahópnum og þar virðist fólk vera tilbúið að fara að huga að aðgerðum tiltölulega fljótt. „Fólk virðist tilbúnara í átök en oft áður. Það er samt mikilvægt að vanda sig“, segir Kolbeinn. Hann segir Hlíf hafa fulla burði til að fara í aðgerðir. „Það er ekkert langt síðan hópur hafnarverkamanna í Straumsvík fór í verkfall. Við völdum að taka þennan hóp út og hann fór í verkfall á launum, til að berjast fyrir allan hópinn. Mér finnst ekkert útilokað að það verði byrjað á afmörkuðum verkföllum, ef mál þróast í átakafarveg. Það er óþreyja í fólki og ný skoðanakönnun sem sagt er frá hér í blaðinu sýnir okkur að það er meiri vilji hjá fólki til að fara í aðgerðir en áður. Þolinmæðin er brostin.“

Það hafa verið miklar hræringar í verkalýðshreyfingunni undanfarið, nýtt fólk hefur tekið við stjórnartaumum í stórum

félögum og miklar breytingar urðu á forystu ASÍ á þingi þess í október. Kolbeinn segir að e.t.v. taki einhvern tíma hjá hinni nýju forystu að finna taktinn. „Það er ekkert óeðlilegt þegar svona mikil endurnýjun verður á einu bretti. En þarna eru glæsilegir fulltrúar launafólks og mér finnst skipta miklu máli að þeir sem hafa haft uppi hvað mesta gagnrýni á fyrrverandi forystu ASÍ, fái núna tækifæri til að vinna mál með þeim hætti sem þeir telja rétt.“

Þurfum að mæta félagsmönnum á þeirra forsendum

Að sögn Kolbeins hefur mikið breyst í starfi verkalýðsfélaga á undanförunum árum og áratugum. „Félagsleg virkni hefur minnkað, fólk mætir ekki á fundi. Það er búið að reyna ýmsar leiðir. Ég hef að vísu fundið fyrir einni jákvæðri breytingu á allra síðustu árum. Við vorum í basli með að fá fólk til að taka að sér störf trúnaðarmanna, sérstaklega á kvennavinnustöðum. Þetta er breytt. Nú segir fólk undantekningarlítið já, þegar við leitum til þess. Og við erum ekkert að gefast upp, verkefnunum fækkar ekkert. Við ætlum í markvisst átak í byrjun næsta árs, ef fólkið mætir ekki á fundi, þá mætum við því einfaldlega þar sem það er“, segir Kolbeinn áður en hann rýkur af stað á samningafund.

Krafan er 425 þúsund krónur í mánaðarlaun

Mér þykir vænt um starfið mitt

- segir Ester Lára Magnúsdóttir, VIRK ráðgjafi

Ester Lára Magnúsdóttir hefur starfað sem VIRK ráðgjafi á skrifstofu Hlífar í rúm tvö ár. Hún er Hafnfirðingur, fædd á Sólvangi og getur því með réttu kallað sig Gaflara. Ester er alin upp í Hafnarfirði, að undanskildum nokkrum árum í barnæsku, þegar fjölskyldan bjó í Búðardal.

Áður en Ester hóf störf hjá Hlíf, var hún VIRK ráðgjafi í afleysingum, bæði hjá VR og Rafiðnaðarsambandinu. Þar á undan var hún félagsráðgjafi hjá Fjölskyldudeildinni á Akureyri, bæði í almennri félagsþjónustu og barnavernd.

Ester segir að það sé mikið að gera hjá VIRK fulltrúum Hlífar. „Það er mikil aðsókn og á þessu ári hafa verið biðlistar. Á þessu ári - til 10. desember höfum við fengið 45 nýja einstaklinga í þjónustu og 27 hafa útskrifast á sama tíma. Þegar fólk útskrifast, þá þýðir það oftast að viðkomandi er kominn í nám, fullt starf eða hlutastarf. Það kemur að ákveðnum tímamarki þar sem farið er yfir það hvort viðkomandi er vinnufær eða ekki og hvort starfsendurhæfing er fullreynð eða ekki.“ Það er metið af lækni hjá VIRK. Allar umsóknir eru metnar í höfuðstöðvum VIRK. Margir komist áfram í þjónustu, en öðrum er hafnað af því að þau úrræði sem VIRK hefur upp á að bjóða henta ekki viðkomandi. „Sumir eru sendir í frekara mat hjá sálfræðingi eða sjúkrabjálfa. Þetta er því ákveðinn ferill áður en einstaklingur kemst á biðlista hjá stéttarfélagi. Sumir eiga veikindarétt hjá atvinnurekanda eða félagi, en margir eru á endurhæfingarlífeyri hjá Tryggingastofnun.“

Fólk úr ýmsum áttum

VIRK fulltrúarnir á skrifstofu Hlífar sinna ekki einungis Hlífarfélögum, heldur reynir VIRK að dreifa álaginu og miða t.d. við búsetu. „Þannig sinnum við fólk úr Hafnarfirði og Garðabæ og víðar að, fólk sem kemur úr ýmsum áttum og með ólíkan starfsferil að baki. Að meðaltali eru um 80 manns í þjónustu hjá okkur. Það er fólk á öllum aldri og báðum kynjum. Fólk er hér oftast í 1-2 ár. Við hittum það reglulega, oftast á 4-5 vikna fresti. Þá förum við yfir hvernig gengið hefur með áætlunina, sem gildir í 3 mánuði. Ef einstaklingur er ekki að færest nær vinnumarkaði þarf að endurskoða málin og stundum senda í frekara mat hjá VIRK eða öðrum sérfræðingum.“

Áður en næsta viðtal hefst, er Ester spurð hvernig henni líki starfið. Það færir henni bros yfir andlitið og hún segir: „Mér líkar mjög vel að vinna hér. Þetta er góður og þægilegur vinnustaður, skemmtilegt fólk og svo er mikill kostur að vinna í Hafnarfirði. Og starfið mitt, það að vera VIRK ráðgjafi er mjög gefandi. Mér þykir vænt um starfið mitt“, segir Ester að lokum.

Veislur & Fagnaðir

PINNA & TAPASRÉTTIR

Nú gefst þér tækifæri til að gleðja starfsfélaga, fjölskyldu og vini með konunglegum pinnamat frá Veislulist

Pinna- og tapasréttir eru afgreiddir á einnota fötum, klárt fyrir veisluborðið.

Næst þegar þið þurfið smurt brauð, pinna eða tapasrétti fyrir veisluna eða annan mannfagnað, hafið þá samband og fáðu tilboð í veitingarnar þínar.

Sjá verð og verðdæmi á heimasíðu okkar www.veislulist.is

S: 555 1810

PANTIÐ TÍMANLEGA
veislulist@veislulist.is

Veislulist

Hólshraun 3 - 220 Hafnarfjörður • Símar: 555-1810, 565-1810 • Netfang: veislulist@veislulist.is • www.veislulist.is

Gaflarar á ferð

Félagar úr Lionsklúbbi Hafnarfjarðar litu við skrifstofu Hlífar nýverið í árlegri Gaflarasöluferð. Á myndinni má sjá Lionsfélagana Geir Hauksson og Magnús Aadnegard ásamt Kolbeini formanni Hlífar með nokkra Gaflara í poka.

Mikið úrval af leður sófasettum

Teg. Brooklyn hvítuð og svört eik

Rafm.lyftu stóll. Teg. K406 leður eða tau ákl. Teg. K 371 fáanl. 3ja, 2ja, stóll leður - tau

Opið virka daga 10 – 18
laugardaga 11 – 17

NYFORM
HÚSGAGNAVERSLUN

Strandgötu 24 – 220 Hafnarfjörður
Sími 565 4100 - www.nyform.is

Bjarg fær vilyrði fyrir 150 íbúðum í Hamranesi

- Unnið er að deiliskipulagi í samvinnu við Hafnarfjarðarbæ og vonir standa til að hægt verði að hefja framkvæmdir síðar á árinu.

Bjarg íbúðafélag hefur fengið vilyrði fyrir lóðum undir 150 íbúðir við Hamranes. Vonir standa til þess að framkvæmdir geti hafist í vor. Þetta er ekki í fyrsta sinn sem Bjarg fær lóð hjá Hafnarfjarðarbæ, en síðast fóru áormin út um þúfur.

Fyrir um ári síðan voru viðræður í gangi við Hafnarfjarðarbæ um 42 íbúðir á lóðum sem félagið hafði fengið úthlutað, undir sex hús. Þetta var í hverfi sem hafði þegar verið deiliskipulagt og þrátt fyrir tilraunir til að fella þarfir inn í skipulag sem var á lokastigi, náðist ekki samkomulag sem báðir aðilar gátu sætt sig við, þannig að lóðunum var skilað.

Staðan er talsvert önnur varðandi þær 150 íbúðir sem nú er rætt um. Vinnan við deiliskipulagið er enn í gangi og er unnin í samvinnu við Bjarg, þannig að strax er tekið mið af þeim þörfum sem félagið hefur, í stað þess að reynt sé að

mæta þeim í þegar deiliskipulögðu hverfi. Að sögn Þormóðs Sveinssonar, arkitekts hjá Hafnarfjarðarbæ, eru mun meiri líkur á að þetta gangi eftir núna en fyrir ári síðan. „Við erum að vinna þetta öðruvísi að þessu sinni. Núna eru Bjargsmenn með í deiliskipulagsvinnunni frá grunni. Hægt er að taka mið af þörfum þeirra varðandi stærðardreifingu íbúða á þessum tveimur reitum. Samkvæmt frumdrögum að deiliskipulagi eru þetta tvær samliggjandi reitir eða lóðir. Við höfum fundað reglulega og núna er boltinn hjá þeim. Vonandi skýrist þessi mynd fljótlega, jafnvel fyrir jól“ segir Þormóður.

Sunnan við Ásvallabraut

Hamraneshverfið er sunnan megin við Ásvallabrutina. Þar verður byggt á sléttlendi og eitthvað upp í hlíðar Hamranessins sjálfs. Á svæðinu er gert ráð fyrir ýmiss konar þjónustu, t.d. tveimur leikskólum, svo eitthvað sé nefnt, þótt ekki liggi fyrir á þessari stundu hversu

margir íbúar muni búa í hverfinu. Miðað við stöðuna í dag, segist Þormóður bjartsýnn. „Já, eins og staðan er í dag, er ég bjartsýnn. Ég sé ekkert því til fyrirstöðu að þetta geti gengið eftir, að minnsta kosti ekki á þessu stigi. Auðvitað geta alltaf komið upp einhver mál í skipulagsvinnunni sem flækja málin, en ég hef ekki trú á öðru en að við leysum þau í sameiningu.“

Björn Traustason framkvæmdastjóri Bjargs tekur í sama streng. Það sé mun heppilegra þegar Bjarg getur komið að málinu svona snemma í ferlinu. Enn sjái hann ekkert sem eigi að setja strik í reikninginn. Björn segist gera ráð fyrir því að skipulagsvinnunni verði lokið í vetur og hægt verði að hefja handa með haustinu. „Það fer þó allt eftir því hvernig gengur að flytja háspennulínurnar sem þarna eru“, segir Björn.

UM BJARG ÍBÚÐAFÉLAG

Leigufélagið Bjarg er sjálfseignarstofnun og er rekið án hagnaðarsjónarmiða. Félaginu er ætlað að tryggja tekjulágum fjölskyldum á vinnumarkaði tæki til að leigja hagkvæmt, öruggt og vandað íbúðarhúsnæði í langtímaleigu. Gert er ráð fyrir því að húsaleiga

hjá Bjargi verði 20-30% lægri en markaðsleiga í dag.

Samkvæmt lögum fær félagið 30% eigið fé í gegnum stofnframlög frá ríki og sveitarfélögum. Ríkið leggur fram 18% í formi

fjárframlags og sveitarfélögin leggja til 12% í formi lóða og niðurfelldra gatnagerðargjalda.

Félagið var stofnað í tilefni af 100 ára afmæli ASÍ árið 2016, í samvinnu við BSRB.

Sjóðfélagafundur

Góð afkoma hjá Gildi fyrstu tíu mánuði ársins

Uppsöfnuð raunávöxtun Gildis á árinu nemur 5.5%. Þetta kom fram í kynningu Árna Guðmundssonar framkvæmdastjóra á sjóðfélagafundi sem haldinn var á Grand Hótel Reykjavík 28. nóvember síðastliðinn. Heildareignir samtryggingasjóðs Gildis námu rúmlega 559 milljörðum króna í lok október og höfðu hækkað um rúmlega 46 milljarða frá því í upphafi árs. Góða afkomu má meðal annars rekja til þess að íslenska krónan veiktist um tæp 16% gagnvart Bandaríkjadal á fyrstu tíu mánuðum ársins og gagnvart Evru um 10%. Það þýðir að verðmæti erlends eignasafns Gildis hækkaði í íslenskum krónum um rúmlega 25 milljarða á fyrstu tíu mánuðum ársins.

Á sama tímabili greiddi Gildi 13,4 milljarða króna í lífeyri, sem er hækkan um rúmlega 7% milli ára. Mest var greitt í ellilífeyri, eða 8,4 milljarðar sem er rúmlega 9% aukning milli ára. Rúmlega 4 milljarðar voru greiddir í örorkulífeyri, tæplega 800 milljónir í makalífeyri og 126 milljónir í barnalífeyri.

Sjóðfélagalán

Sá þáttur í starfsemi Gildis sem hefur verið í mestum vexti síðustu misseri eru lánveitingar til sjóðfélaga. Gildi veitir sjóðfélögum sínum hagstæð fasteignalán og hefur ásóknin í þau aukist stöðugt. Allt árið í fyrra veitti sjóðurinn tæplega 900 lán og nam samanlögð fjárhæð þeirra tæplega 13 milljörðum króna. Á fyrstu tíu mánuðum þessa árs hefur Gildi hins vegar veitt tæplega 1.100 lán upp á samtals 17,4 milljarða króna. Ekkert lát virðist vera á lánsúmsóknum til sjóðsins og hefur starfsmönnum í lánadeild verið fjölgað til að mæta aukinni eftirspurn.

Kynningu Guðrúnar Ingu Ingadóttur um ábyrgar erlendar fjárfestingar var varpað upp á vegg á sjóðfélagafundi Gildis 28. nóvember síðastliðinn. Kynningin birtist einnig á skjá fyrir framan framsögumenn á fundinum, en þeir voru Davíð Rúðólfsson, forstöðumaður eignastýringar Gildis, Árni Guðmundsson, framkvæmdastjóri og Kolbeinn Gunnarsson, stjórnarformaður Gildis og formaður Hlífar.

Hagstæður rekstur

Aukin umsvif sjóðsins hafa að sjálfsögðu áhrif á rekstur hans. Samanlagður rekstrarkostnaður Gildis á fyrstu tíu mánuðum ársins nam tæplega 790 milljónum króna og hefur rekstrarkostnaðurinn aukist um rúmlega 100 milljónir milli ára. Ástæðan liggur meðal annars í auknum umsvifum og launahækkunum. Þar verður að hafa í huga að starfsmenn sjóðsins sinna mjög umfangsmiklum verkefnum fyrir sjóðfélaga. Alls eiga 234.000 rétt hjá sjóðnum, 22.500 fengu greiddan lífeyri á fyrstu tíu mánuðum ársins, 54.000 hafa greitt iðgjöld til sjóðsins og 37.000 eiga rétt í séreignardeild

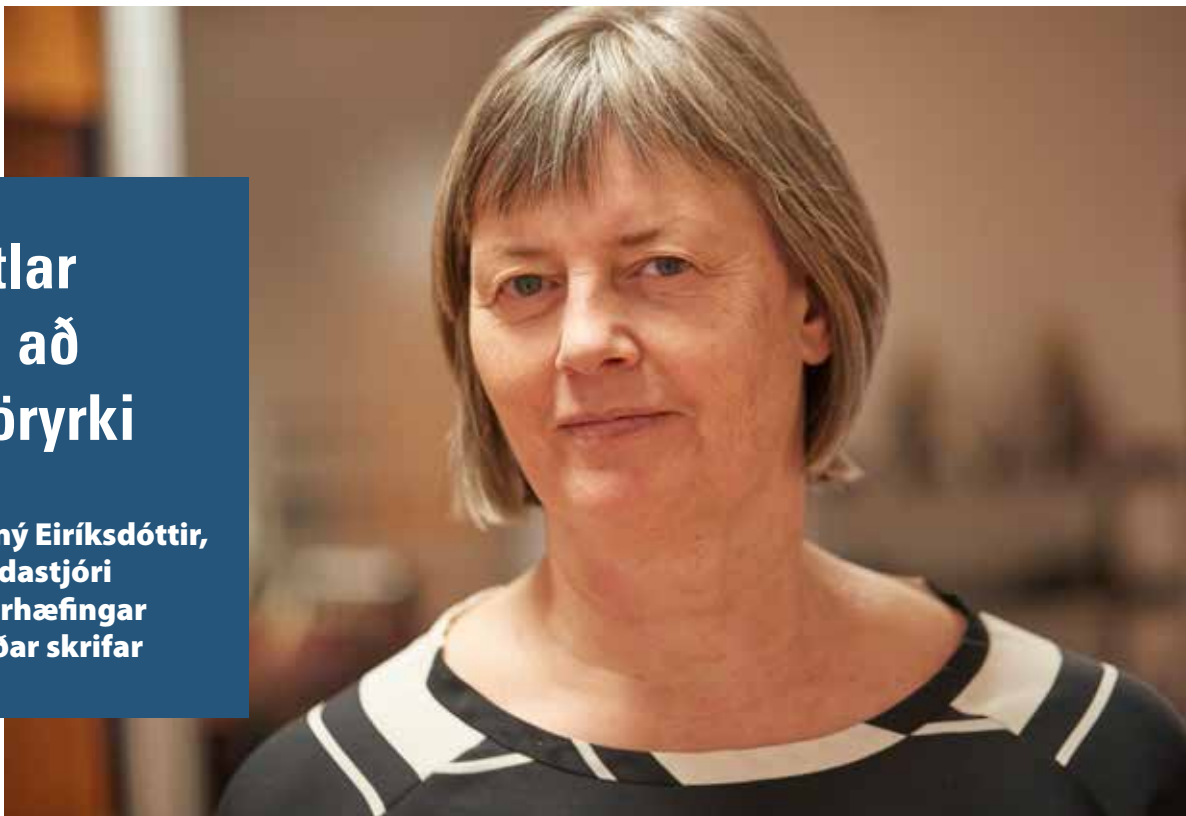
sjóðsins. Eins og áður kom fram hefur sjóðurinn veitt tæplega 1.100 sjóðfélagalán með tilheyrandi umstangi og vinnu fyrir starfsmenn. Að lokum má benda á að starfsmenn sjóðsins hafa svarað tugum erinda frá Fjármálaeftirliti, Samkeppniseftirliti, Seðlabanka og fleiri eftirlitsstofnunum, en gríðarleg vinna liggur í mörgum tilfellum að baki hverju svari. Engu að síður er kostnaðarhlutfall sjóðsins mjög lágt, eða tæplega 0,15% af eignum og ef kostnaðurinn er skoðaður út frá fjölda þeirra sem eiga réttindi hjá sjóðnum kemur í ljós að hver sjóðfélagi er að greiða sjóðnum tæplega 3.400 krónur fyrir að halda utan um réttindi sín.

Um sextíu gestir sátu sjóðfélagafund Gildis 28. nóvember síðastliðinn á Grand Hótel Reykjavík. Á fundinum var farið yfir stöðu sjóðsins á fyrstu tíu mánuðum ársins 2018.

Það ætlar enginn að verða öryrki

-Anna Guðný Eiríksdóttir, framkvæmdastjóri Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar skrifar

Enginn ætlar sér að verða öryrki „þegar hann verður stór“, en því miður verður það hlutskipti margra í lífinu og ástæður þess eru margvíslegar. Þátttaka í starfsendurhæfingu er ein leið til þess að fá aðstoð þegar gefur á bátinn og þau eru orðin mjög mörg sem

fólk einnig eftirfylgd og stuðning fyrstu skrefin á vinnumarkaði í kjölfar endurhæfingar. Á árinu 2018 voru rúmlega 40 manns að meðaltali í fullri endurhæfingu og 5 í eftirfylgd í hverjum mánuði hjá Starfsendurhæfingu Hafnarfjarðar.

Nýtt úrræði - Hvati

Þjónusta Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar er í sífelldri þróun og tekur breytingum sem miðast við þarfir fólksins sem er í endurhæfingu. Ungu fólki hefur fjölgað mikið í hópi þátttakenda og til þess að bregðast við því var sett af stað nýtt úrræði og var meðal annars leitað í smíðju Kanadabúa við þróun þess. Úrræðið er ætlað ungufólki, 18-25 árasemer í starfsendurhæfingu, atvinnulaust eða á framfærslu sveitarfélags og hefur þörf fyrir markvissa hvatningu til meiri virkni og sérfræðiaðstoð til þess að geta komist í vinnu eða í nám. Margt af þessu unga fólki hefur glímt við kvíða eða þunglyndi, hætt námi eftir grunnskóla eða gefist upp á framhaldsskólanámi og hefur takmarkaða starfsreynslu og oft litla trú á sjálfu sér og eigin getu. Í endurhæfingunni er barist gegn einangrun og félagsfælni og mikið lagt upp úr því að halda reglulegum takti á daglega lífinu og halda virkni. Vinnuþjálfun er mjög mikilvægur hluti endurhæfingarinnar og fer hún fram úti á vinnumarkaði. Gott samstarf hefur komist á milli Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar og margra fyrirtækja um þann þátt endurhæfingarinnar. Starfsendurhæfing Hafnarfjarðar fékk þróunarstyrk frá Virk starfsendurhæfingarsjóði

sem kom að góðu gagni og stóð undir hluta kostnaðar við undirbúninginn.

Verkefnið tekur 6 mánuði og fór fyrst af stað í janúar 2018. Þátttakendur voru 19 í upphafi, sem komu bæði frá Virk starfsendurhæfingarsjóði og Fjölskylduþjónustu Hafnarfjarðar. Fjögur ungmenni hættu fljótlega vegna þess að þjónustan hentaði ekki nægilega (1) eða þau náðu ekki að mæta (3) og einn einstaklingur féll út á seinni stigum vegna fíknisjúkdóms. Af þeim sem kláruðu fóru 75% í nám eða vinnu að verkefninu loknu, sem verður að teljast mjög góður árangur. Þrátt fyrir það var ekki hægt að fara af stað með annan hóp haustið 2018 eins og til stóð, vegna þess að aðsókn var minni en reiknað var með. Ákveðið hefur verið að nýr hópur muni byrja í janúar 2019.

Verkefni eins og Hvati geta, þegar vel tekst til, hjálpað ungmennum til þess að ná sér á strík og komast í vinnu eða nám og dregið úr líkum þess að þau verði öryrkjar snemma á ævinni.

Verkalýðsfélagið Hlíf var einn af stofnaðilum Starfsendurhæfingar Hafnarfjarðar og hefur átt mann í stjórn frá upphafi, en Starfsendurhæfing Hafnarfjarðar varð 10 ára haustið 2018.

þangað hafa sótt þjónustu þann áratug sem liðinn er frá því að starfsemin hófst. Fyrir mörg þeirra hefur starfsendurhæfing skipt sköpum og átt sinn þátt í því að þau hafa náð að breyta stöðu sinni til hins betra, öðlast meiri lífsgæði og farið í nám eða vinnu sem er óvíst að hefði tekist án þátttöku í starfsendurhæfingu.

Í starfsendurhæfingu fer alls konar fólk og allir geta lent í þeirri stöðu að þurfa á slíkri þjónustu að halda. Fólk er mislengi í þjónustu og algengt er að hún taki um það bil 12 mánuði. Ekkert algilt viðmið er þó þar að lútandi, sumt fólk er mun skemur í þjónustu, annað lengur. Stundum fær

Bestu kveðjur til félagsmanna Hlífar

**VERKALÝÐS- OG SJÓMANNAFÉLAG
KEFLAVÍKUR OG NÁGRENNIS**

Sendinefnd frá Kína í heimsókn hjá Hlíf

Margt ólíkt í störfum og verkefnum verkalyðsfélaga í Kína og á Íslandi, en grundvöllurinn sá sami

Fyrir skömmu kom sex manna sendinefnd frá verkalyðssamtökunum í Guangdong héraði í Kína í heimsókn á skrifstofu Hlífar. Tilgangurinn með heimsókn Kínverjanna var að kynna sér starf og verkefni almenns verkalyðsfélags á Íslandi.

Kolbeinn Gunnarsson, formaður Hlífar fór yfir helstu verkefni félagsins, hverjir eru

samningsaðilar þess og fleira. Jafnframt kynnti hann fyrir þeim önnur kjarasamningsbundin réttindi, svo sem orlof og slysa- og veikindarétt. Þeir sýndu orlofskerfinu og ekki síst sumarhúsaeign íslenskra verkalyðsfélaga og það hvernig bygging þeirra er fjármögnuð mikinn áhuga og kváðust sjálfir vera að byggja upp orlofsbyggð fyrir félagsmenn.

Gestirnir voru hissa þegar Kolbeinn sagði þeim hversu margir byggju í Hafnarfirði og hve margir væru félagsmenn í Hlíf. Þeir þeir trúðu vart sínum eigin eyrum þegar þeim var sagt að á Íslandi öllu byggju ekki nema um 330.000 manns.

Margt breyst til batnaðar

Guandong er eitt af þrjátíu og einu héraði í Kína. Þar búa um 100 milljónir manna, en í Kína öllu búa um 1,4 milljarðar manna. Í Guandong héraði eru um 32 milljónir verkamanna, en um 28 milljónir í félaginu. Það er því ekki undarlegt að þeim hafi reynst erfitt að skilja stærðirnar á Íslandi.

Fulltrúar félagsins sögðu að í Kína væru ein verkalyðssamtök, All China Trade Union Congress á ensku, en í hverju héraði væru deildir. Samtökin væru nátengd Kommúnistaflokki Kína, en hefðu engin bein tengsl við ríkisvaldið eða héraðsstjórnir, snertifletirnir væru í gegnum flokkinn.

Þeir sögðu margt hafa breyst til batnaðar í Kína á undanförunum áratugum. Á tímum byltingarinnar hefðu verið fá atvinnutækifæri

Zhanh Zhenbiao er varaformaður í verkalyðsfélaginu í Guandong, sem í eru 28 milljónir félaga. Hann var afar áhugasamur um það sem formaður Hlífar hafði að segja, ekki síst um fjármögnun orlofsbyggða.

Kínverjarnir voru afar ánægðir með móttökur og sögðust hafa lært margt gagnlegt í heimsókninni. Þeir buðu fulltrúum Hlífar að heimsækja höfuðstöðvar félagsins í Guandong.

Zhu Huaxiong, formaður deildarinnar í borginni Zhanjiang, þar sem búa um 2 milljónir manna, vildi ólmur fara í sjómann við formann Hlífar. Ekki verður annað séð á myndinni en að sá sem stýrir fámennara félaginu hafi betur.

Chen Huiling var eina konan í hópnum. Hún er starfsmanna-stjóri á skrifstofu félagsins. Henni þótti dhugavert að karlar og konur hefðu verið í aðgreindum félögum og stillti sér upp við fána Verkavennafélagsins og gerði sigurmerki með fingrunum.

Hagfræðingur kínverska félagsins, Ou Shaozhi sagði Kolbeini frá atvinnullífinu í Guandong héraði og sýndi honum bók með ýmsum stöðum sem vert væri að heimsækja.

og lífaldur hefði verið mun lægri en í dag. Í dag eru lífslíkur Kínverja við fæðingu um 76 ár. Karlar fara á eftirlaun 60 ára, en konur 55 ára. Rætt er um að hækka eftirlaunaaldurinn.

fulltrúa frá Hlíf í heimsókn við fyrsta tækifæri og sögðust taka vel á móti þeim ef til kæmi.

Kolbeinn Gunnarsson, formaður Hlífar útskýrði uppbyggingu verkalyðs-hreyfingarinnar á Íslandi og starfsemi Hlífar.

Allmikill munur er á kjörum félagsmanna í Guandong og á Íslandi. Gestirnir sögðu lágmarkslaun um 35.000 krónur á mánuði. Húsnæði væri dýrt, en að öðru leyti væri mjög ódýrt að lifa í Kína.

Þrátt fyrir að aðstæður í Kína séu um mjög margt frábrugðnar aðstæðum á Íslandi og kjör almennings misjöfn, voru gestir og gestgjafar sammála um að hlutverk verkalyðsfélaga í báðum löndum séu í grundvallaratriðum þau sömu, að þjóna hagsmunum félagsmanna og berjast fyrir bættum kjörum.

Kínverjarnir voru mjög áhugasamir um að fá

Öreigar allra landa sameinist! Gestirnir færðu formanninum skrautritað skjal sem á mun standa Öreigar allra landa sameinist! Til hliðar eru upplýsingar um félagið.

Formaður Hlífar sýndi gestunum fána Verkamannafélagsins og útskýrði fyrir þeim að það hefði verið hreint „karlafélag“, sem hefði síðan sameinast Verkavennafélaginu Framtíðinni undir nafninu Verkalyðsfélagið Hlíf. Gestirnir höfðu mikinn áhuga á hakanum og skóflunni og merkingu þeirra í fánanum.

Séreignarsparnaður

er einn hagkvæmasti sparnaður
sem völ er á

Kostir

- **Launahækkun** 2% mótframlag frá launagreiðanda á móti 2% til 4% framlagi launþega.
- **Erfðaréttur** Sparnaðurinn erfist að fullu til lögerfingja eftir reglum erfðalaga.
- **Þægindi** Launagreiðandi sér um að standa skil á sparnaðinum.
- **Skattahagræði** Iðgjald í séreignarsjóð er ekki skattlagt við innborgun í sjóð.
Tekjuskattur er greiddur við útgreiðslu sparnaðarins.
Enginn fjármagnstekjuskattur er greiddur af vaxtatekjum.

Skattfrjáls ráðstöfun

- **Niðurgreiðsla** Heimilt að ráðstafa inn á höfuðstól húsnæðislána.
- **Húsnæðissparnaður** Heimild til úttektar við kaup á fyrstu fasteign.

Kynntu þér málið á heimasíðu Gildis

www.gildi.is

gildi@gildi.is

515 4700

Nýr starfsmaður

Mikil lífsgæði að geta unnið í heimabænum

- segir Elín Ólafsdóttir, nýr VIRK-ráðgjafi á
skrifstofu Hlífar

Elín Ólafsdóttir hóf nýverið störf á skrifstofu Hlífar sem VIRK ráðgjafi. Henni lýst mjög vel á starfið og vinnufélagana. Elín kemur úr verkamannafjölskyldu í Hafnarfirði en langafi hennar og amma bjuggu á Urðarstíg 1. Sjálf bjó Elín fyrstu sex árin í Hafnarfirði. Síðan flutti fjölskyldan í Garðabæ og þar var hún í barnaskóla og útskrifaðist með stúdentspróf frá Fjölbautaskólanum í Garðabæ.

„Hafnarfjörðurinn togaði alltaf í mig svo ég flutti aftur í Hafnarfjörð, var fyrst í Kinnunum, en hef búið síðastliðin 14 ár í Suðurbænum, þar sem sem ég bý nú með 10 ára gamalli dóttur minni.“

Fór í Svartaskóla í París

Eftir stúdentspróf fór Elín í Sorbonne-háskóla í París, eða Svartaskóla eins og hann var oft nefndur af Íslendingum. „Þar var meiningin að læra frönsku. Þetta var góð og skemmtileg reynsla, þótt ég hafi líklega lært meiri ensku en frönsku“, segir Elín.

Elín hefur unnið ýmis störf í gegnum tíðina s.s. í verslunum, við fiskvinnslu, rekið veiðihús ofl. Eftir nám í Lögregluskólanum lærði hún svokölluð sakfræði í Bandaríkjunum (Criminal Justice Administration). Árið 2014 lauk hún svo

meistaránámi í náms- og starfsráðgjöf. „Námið í Bandaríkjunum var skylt afbrotufræði, en gekk meira út á kerfið en einstaklinginn. Ég vann um tíma hjá Fangelsismálastofnun, en áttaði mig fljótt á því að mig vantaði ráðgjafarhlutann.“ Hún lærði í framhaldinu áfallameðferð og matar- og fíkniráðgjöf og eftir meistaránámið starfaði hún sem atvinnuráðgjafi hjá velferðarsviði Kópavogs og var síðan náms- og starfsráðgjafi hjá Mími. Þessi breiði náms- og starfsvettvangur segir Elín koma að góðu gagni í starfinu sem VIRK-ráðgjafi. „Síðan eru auðvitað mikil lífsgæði að geta unnið í sínum heimabæ og þurfa ekki að sitja föst í umferðinni á hverjum degi“, segir Elín að lokum.

Nýr starfsmaður

Trúnaðarmanns- reynslan nýtist vel í þessu starfi

- segir Eypór Árnason, nýr starfsmaður
á skrifstofu Hlífar

Eypór Árnason hóf nýlega störf á skrifstofu Hlífar. Helstu verkefni Eypórs snúa að aðstoð við félagsmenn í málum sem koma upp varðandi vinnuna, túlkun kjarasamninga og þess háttar. Eypór hóf störf 1. október og er í fullu starfi.

Eypór hefur verið stjórnamaður í Hlíf í 8-9 ár og er í ýmsum nefndum á vegum félagsins. Auk verkefnanna sem snúa að túlkun kjarasamninga og aðstoð við félagsmenn, kemur hann til með

að gera annað það sem til fellur á skrifstofunni, taka á móti fólki og svara í síma.

Áður en Eypór hóf störf hjá Hlíf 1. október, vann hann í Straumsvík. „Ég vann í 16 ár í Straumsvík“, segir hann, „bæði í kerskála og steypuskála. Ég var trúnaðarmaður samhliða þessum störfum, en var síðan kjörinn aðaltrúnaðarmaður fyrir rúmum 4 árum. Það er fullt starf. Því gegndi ég til 1. maí á þessu ári.“ Eypór kveðst þess fullviss,

að reynslan af því að vera trúnaðarmaður og aðaltrúnaðarmaður nýtist honum vel í starfinu á skrifstofu Hlífar. „Það koma upp mörg sambærileg mál hér og ég var að fást við í Straumsvík, þannig að það er margt líkt. Munurinn er helst sá, að nú er ég að sinna málum fyrir fólk á fjölbreyttari vinnustöðum, en í grunninn eru málin sambærileg - og lausnirnar oft líka,“ segir Eypór að lokum.

43. þing ASÍ

Kröftugt þing Alpýðusambands Íslands

- Mikil endurnýjun í
forystusveitinni og mörg
stefnumarkandi mál afgreidd

Fertugasta og þriðja þing Alpýðusambands Íslands var haldið dagana 24. - 26. október. Að venju voru fjölmörg stór mál tekin til umfjöllunar og stefna sambandsins til næstu ára mótuð. Ennfremur var mjög mikil endurnýjun í forystusveit sambandsins.

Fyrir þingið hafði Gylfi Arnbjörnsson, forseti ASÍ, gefið það út að hann hygðist ekki sækjast eftir endurkjöri. Í setningarræðu sinni fór Gylfi yfir það sem hefur á dagana drifið frá því að hann var kjörinn forseti fyrir 10 árum - upp á dag, en hann var kjörinn rúmum tveimur vikum eftir efnahagshrunið 2008. Hann fjallað um viðfangsefni og hlutverk og sambandsins við þessar aðstæður. Í því sambandi sagði hann m.a.:

velferð, menntun og öryggi alls vinnandi fólks og þeirra félaga okkar sem misst hafa vinnu, örkumlast eða hverfa af vinnumarkaði sökum aldurs. Aflið sem við höfum, sækjum við ekki í kosningar á 4 ára fresti heldur í þá samstöðu sem verður til við gerð kjarasamninga og vitund atvinnurekenda og stjórnvalda um að þau vopn sem við búum yfir eru öflug, þurfi að grípa til þeirra."

Síðan fór Gylfi yfir ýmsa þá áfanga sem náðst hafa á þessum 10 árum, svosem að festa VIRK í sessi, jöfnun lífeyrisréttinda, Bjarg íbúðafélag og fleira og kvaðst kveðja sáttur.

Hún fór yfir ýmsa snertifleti og samstarfsverkefni á umliðnum árum og sagði m.a.:

„Þó að stundum sé gert mikið úr ólíkum áherslum BSRB og ASÍ er staðreyndin sú að það er miklu meira sem sameinar okkur en sundrar. Kjarninn í okkar störfum er sá sami, við berjumst fyrir bættum kjörum og réttindum launafólks í landinu. Við höfum staðið saman um þá grundvallarkröfu og það eigum við að gera áfram."

Málefnið

Að venju var fjallað um ýmis málefni á þinginu. Eftirfarandi lykilmál höfðu verið undirbúin í málefnanefndum sambandsins í aðdraganda þingsins: Tekjuskipting og jöfnuður; jafnvægi atvinnuþátttöku og einkalífs; tækniþróun og skipulag vinnunnar; heilbrigðisþjónusta og að lokum velferðarkerfi og húsnæðismál.

Tekjuskipting og jöfnuður

Í ályktun um tekjuskiptingu og jöfnuð, sem samþykkt var á þinginu, kemur fram að misskipting auðs og tekna fari vaxandi á Íslandi. Vaxandi ójöfnuður dragi úr félagslegum hreyfanleika, efnahagslegum og pólitískum stöðugleika og hafi neikvæð áhrif á hagvöxt og lífskjör. Bent er á, að skattbyrði launafólks hafi aukist á undanförunum áratugum, einkum hjá hinum tekjulægstu. Á sama tíma hafi skattar á hina ríku verið lækkaðir. Í ályktuninni er jafnframt fjallað um mikilvægi náms og fjölbreyttra tækifæra í því sambandi, ekki síst í ljósi yfirvofandi tækniþreyinga. Þá er bent á nauðsyn stórataks í húsnæðismálum, baráttuna

„Við sem Alpýðusamband erum og eigum að vera stór og áhrifamikil samtök í íslensku samfélagi. Við höfum einungis eina hagsmuni og eitt pólitískt markmið og það er að tryggja

í ávarpi sínu við við setningarathöfnina sagði Sonja Ýr Þorbergsdóttir, nýr formaður BSRB, að það væri sérlega ánægjulegt að fyrsta embættisverk hennar væri að ávarpa þing ASÍ.

gegn brotum á vinnumarkaði, félagsleg undirboð og kynbundinn launamun. Á meðan þessir hlutir eru í ólagi, stuðlar það að auknum ójöfnuði á Íslandi. Verkalýðshreyfingin verði að berjast gegn þeim af öllum mætti.

Jafnvægi atvinnuþátttöku og einkalífs

Kröfur til launafólks á vinnumarkaði hafa aukist að undanfögnu. Það hefur því orðið erfiðara að ná æskilegu jafnvægi milli vinnunnar og einkalífs. Hraðinn og álagið á vinnumarkaði hafa leitt til þess að margir upplifa streitu og kulnun. Þetta bitnar frekar á konum enda er það staðreynd að konur vinna meiri ólaunaða vinnu á heimilinu en karlar. Verst bitnar þetta á ungum fjölskyldum með börn, því það fer tími í að sinna þeim, koma þeim í og frá skóla og í skipulagðar frístundir, að ekki sé talað um mikilvægi þess að fjölskyldur geti eytt frístundum saman.

Pingið lagði því mikla áherslu á eflingu fæðingar- og foreldraorlofskerfisins. Brúa þarf bil milli fæðingarorlofs og leikskóla og tryggja öllum börnum leikskólavist. Auka þarf möguleika á sveigjanlegum vinnutíma. Jafnframt þarf að útfæra möguleika á sveigjanlegum starfslokum, m.a. vegna breytinga á vinnumarkaði.

Velferð og heilbrigðismál

Verkalýðshreyfingin hefur alltaf lagt mikla áherslu á öflugt velferðar- og heilbrigðiskerfi. Meðal krafna þingsins var að allir njóti öruggar og góðrar heilbrigðisþjónustu og trausts velferðarkerfis óháð efnahag, búsetu og aldri. Opinber framlög til heilbrigðismála hér á landi hafi ekki fylgt fólksfjölgun og vaxandi þörf fyrir þjónustu á mörgum sviðum. Opinbera heilbrigðiskerfið hafi búið við fjársvelt og undirmönnun á sama tíma og vægi einkarekinnar starfsemi hafi vaxið hratt. Aukin framlög renni til fyrirtækja sem séu rekin í hagnaðarskyni. Afleiðingarnar séu biðlistar, dregið hafi úr þjónustu á landsbyggðinni, kostnaður sjúklinga hafi vaxið og sumir þurfi að neita sér um að fá þjónustu vegna aukins kostnaðar, m.a. við nauðsynleg lyf. Vaxandi fjöldi fólks hverfi af vinnumarkaði, vegna veikinda sem oft tengjast auknu álagi og kulnun í starfi. Þetta kallar á að starfsendurhæfing verði eflað til muna og Virk starfsendurhæfing fái stærra hlutverk við að sinna forvörnum og úrræðum áður en í óefni er komið. Auka þarf heimahjúkrun og heimaþjónustu og fjölga hjúkrunarrýmum.

Bæta þarf afkomu tekjulágra lífeyrisþega og draga verulega úr tekjutengingum í

Við búum í alþjóðlegu umhverfi þar sem menntun gegnir mikilvægu hlutverki.

almannatryggingakerfinu til að tryggja launafólki aukinn ávinning af lífeyrissparnaði sínum og hvetja þau sem hafa getu og vilja til þátttöku á vinnumarkaði. Þá skortir lífeyriskerfið sveigjanleika til að launafólk sem er í erfiðari störfum geti dregið úr vinnu og flýtt starfslokum, auk þess sem kerfið felur í sér kynjahalla þar sem konur hafa almennt lægri laun og styttri starfsævi.

Húsnæðismál

Húsnæðisöryggi eru mannréttindi. Þingið krefst þess að stjórnvöld tryggja að allt launafólk hafi aðgang að öruggu og góðu íbúðarhúsnæði, óháð búsetu og tekjum og krefst þess að ríkisvald og sveitarfélög styðji vel við uppbyggingu almennra leiguíbúða um allt land.

Vegna stöðunnar á húsnæðismarkaði er vaxandi hópi launafólks haldið í fátækt, sem eykur ójöfnuð, stéttaskiptingu og vinnuálag. Öruggt íbúðarhúsnæði stuðlar að velferð fjölskyldunnar og stöðugri og betri uppeldisskilyrðum fyrir börn launafólks. Leita þarf leiða til að tryggja launafólki um allt land tækifæri til þess að eignast eigið íbúðarhúsnæði eða kost á öruggu leiguþúsnæði á viðráðanlegu verði. Breyta þarf húsaleigulögum þannig að réttindi leigjenda verði aukin og verði með líkum hætti og á hinum Norðurlöndunum. Sérstaklega verði hugað að réttarstöðu þeirra sem leigja húsnæði af launagreiðanda sínum og virkum úrræðum vegna brota á húsaleigulögum og húsaleigusamningum.

Tækniþróun og skipulag vinnunnar

Vinnumarkaðurinn og samfélagið allt standa frammi fyrir miklum áskorunum. Hnattvæðingin þýðir að samfélög verða stöðugt alþjóðlegri. Á sama tíma hafa hraðar

tæknibreytingar, vöxtur tengihagkerfisins, sjálfvirkni- og gervigreindarvæðing og aukin fjármálavæðing eignarhalds fyrirtækja vaxandi áhrif á stöðu launafólks og störf stéttarféлага um heim allan. Þingið samþykkti ályktun þess efnis að ný tækni og breytingar á atvinnuháttum verði á forsendum launafólks en ekki stórra fyrirtækja. Vinnumarkaður framtíðar feli í sér tækifæri til bættra lífskjara, styttingar vinnutíma og afkomuöryggis. Menntun gegnir mikilvægu hlutverki í að tryggja stöðu launafólks í síbreytilegum heimi og því verður að mæta þörfum launafólks og atvinnulífsins með því að efla verk- og starfsmenntun á öllum stigum ásamt því að tryggja samfellu í iðn- og verknámi með auknum framlögum til vinnustaðanámssjóðs. Hækkun menntunarstigs á íslenskum vinnumarkaði á að vera í forgangi og sérstaklega á landsbyggðinni. Sérstaklega þarf að huga að þeim sem hafa litla grunnmenntun, fólki sem ekki hefur lokið framhaldsskóla, fólki af erlendum uppruna og einstaklingum með skerta starfsgetu.

Önnur mál á þinginu

Þingið hófst á kvennafrídaginn, 24. október. Af því tilefni var samþykkt sérstök ályktun og gert var hlé á störfum þingsins á meðan þingfulltrúar tóku þátt í fundinum á Arnarhóli. Í ályktuninni lýsir þingið yfir stuðningi við þær þúsundir kvenna sem hafa komið fram og deilt sögum sínum af áreitni, ofbeldi og misrétti á vinnustað og í samfélaginu öllu. Konur eigi að vera öruggar í vinnu og annars staðar og það sé hlutverk verkalýðshreyfingarinnar að berjast fyrir jafnrétti og gegn óréttlæti og styðja við þá sem brotið er á. Bent er á, að konur hafi að jafnaði 26% lægri atvinnutekjur að meðaltali en karlar. Þess er krafist, að launamun kynjanna verði útrýmt. Fjallað er um að konur vinni lengur en karlar, ef lögð er saman vinna innan heimilis og utan. Framlag kvenna á vinnumarkaði

sé vanmetið og það þýði lægri æviteklar og lífeyrisgreiðslur og vaxandi kulnun í starfi. Til þess að lagfæra þessa mismunun þurfi ekki að breyta konum, heldur breyta samfélaginu.

Til viðbótar þeim ályktunum og stefnumálum sem hér hefur verið greint frá, samþykkti þingið að beina því til miðstjórnar og aðildarfélaganna, að unnið yrði náið með forystu Öryrkjabandalagsins í komandi kjarasamningum.

Forsetar og miðstjórn

Mikil endurnýjun varð í forystu sambandsins á þinginu. Eins og kemur fram annars staðar, gaf Gylfi Arnbjörnsson forseti til 10 ára ekki kost á sér til endurkjörs. Tvö buðu sig fram: Drífa Snædal, framkvæmdastjóri SGS og Sverrir Mar Albertsson, framkvæmdastjóri AFLS starfsgreinafélags á Austurlandi. Drífa fékk um 66% atkvæða og er þar með fyrsta konan í 102 ára sögu ASÍ til að verða forseti.

Vilhjálmur Birgisson, formaður VLFA var kjörinn 1. varaforseti og Kristján Þórður Snæbjarnarson, formaður RSÍ var kjörinn 2. varaforseti. Mjög mikil endurnýjun var í 15 manna miðstjórn sambandsins, en tillaga kjörnefndar, undir forystu Kolbeins Gunnarssonar formanns Hlífar, var samþykkt óbreytt.

Jólapeysudagur á skrifstofunni

Sú hefð hefur skapast á mörgum vinnustöðum að fólk mæti í einhverju sem minnr á jólna í vinnuna, amk einn dag í desember. Um daginn var jólapeysudagur

á skrifstofu Hlífar. Það er greinilegt að konurnar tóku þetta af nokkuð meiri alvöru en karlarnir, þótt vissulega megi greina viðleitni.

Allt viðhald fasteigna

TRÉSMÍÐJAN OKKAR EHF.

**Reykjavíkurvegi 64,
Hafnarfirði, s.894 4025**

GALLUP VINNINGSHAFAR

Kolbeinn afhendir Lenu S. Kristinsdóttur vinninginn.

Að venju eru dregin út nöfn nokkurra heppinna þátttakenda í Gallup-könnun Hlífar. Tveir heppnir Hlífarfélagar fengu 50.000 krónu gjafabréf hvor. Að þessu sinni var könnunin

unnin í samstarfi Hlífar, VSK og Stéttarfélags Vesturlands og sagt er frá henni hér í blaðinu. Verkalýðsfélagið Hlíf óskar vinningshöfum til hamingju.

Sigríður Sigrúðardóttir tekur við vinningi úr hendi formannsins.

Bráðum kominn aldarfjórðungur

- segir Valborg Óskarsdóttir, gjaldkeri með meiru

Valborg Óskarsdóttir hefur starfað á skrifstofu Hlífar frá árinu 1995. „Það byrjaði þannig að þegar Hlíf var falið að halda utan um greiðslu atvinnuleysisbóta fyrir félagsmenn Hlífar, Verkavennafélagsins Framtíðarinnar og Sjómannafélags Hafnarfjarðar, þá var ég ráðin í það verkefni“, segir Valborg. Þá voru öll þessi félög með skrifstofur á Strandgötu 11 og talsverður samgangur á milli. Það þróaðist síðan

í þá átt að Framtíðin og Hlíf sameinuðust í eitt félag. Valborg var þó ekki með öllu ókunnug því sem fram fór á Strandgötu 11, því faðir hennar var Óskar Vigfússon, þáverandi formaður Sjómannafélagsins og Sjómannasambands Íslands og móðir hennar vann á skrifstofu félagsins. „Ég hjálpaði oft til. Pabbi var mikið á fundum úti í bæ og ef mamma þurfti að bregða sér frá, hljóp ég í skarðið. Nokkru eftir

að faðir minn féll frá, árið 2007 tók ég að mér að þjónusta félagsmenn Sjómannafélagsins og geri það á skrifstofu Hlífar, með öðru. Þá kom sér vel að ég var öllum hnútum kunnug,“ segir Valborg.

Valborg er gjaldkeri, sér um móttöku, símsvörun, sjúkrasjóð Hlífar, auk allrar afgangsgreiðslu og almennrar þjónustu við félagsmenn.

Styrkir hjá Starfsafli, Flóamennt og Námskeiðssjóði Vlf. Hlífar

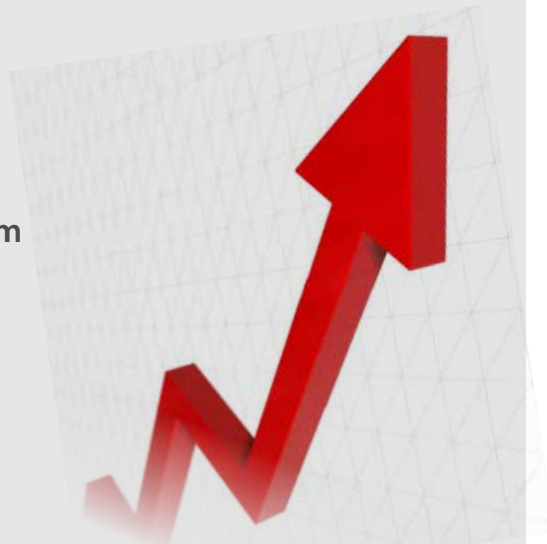
Styrkir hjá Flóamennt, Starfsafli og Námskeiðssjóði Verkalýðsfélagsins Hlífar eru sem hér segir:

Árleg fjárhæð styrks er 100.000

Miðað er við að greitt sé allt að 75% af kostnaði.

Þriggja ára styrkur (ef félagsmaður hefur ekki sótt um styrk síðustu þrjú ár) er allt að 300.000 krónur fyrir eitt samfellt námskeið eða nám.

Tómstunda- og lífsleiknistyrkir eru 30.000 krónur.

Verkalýðsfélagið Hlíf styrkir starf Mæðrastyrksnefndar

Kristjana Ósk Jónsdóttir, formaður Mæðrastyrksnefndar tekur við styrknum.

Eins og undanfarin ár styrkir Hlíf starf Mæðrastyrksnefndar í Hafnarfirði fyrir jólin. Á dögnum afhenti formaður Hlífar nefndinni 300.000 krónur frá félaginu.

Í nefndinni starfa sex konur í sjálfböðavinnu, ein úr hverju kvenfélagi bæjarins og er Bandalag kvenna samnefni fyrir félögin. Nefndin styrkir efnaminni fjölskyldur í Hafnarfirði með inneignarkortum í matvöruverslanir í bænum auk þess að gleðja börn og unglinga sem þurfa á því að halda með jólagjöfum.

Nánari upplýsingar eru veittar í síma 843 0668, virka daga milli 17 og 19, eða á netfanginu styrkur@maedrastyrksnefnd.is. Auk þess má finna upplýsingar um starf nefndarinnar á vefslóðinni www.maedrastyrksnefnd.is.

Það var í nógu að snúast í höfuðstöðvum nefndarinnar þegar formaður heimsótti nefndina til að afhenda styrkinn.

Desemberuppbót

Krónutala desemberuppbótar er mismunandi eftir kjarasamningum. Jafnframt getur réttindaávinnsla desemberuppbótar verið mismunandi eftir kjarasamningum hjá þeim sem hafa starfað skemur en 1 ár hjá sama atvinnurekanda.

Við bendum þeim sem eru með skemmri starfsaldur en 1 ár að skoða sinn kjarasamning eða hafa samband við skrifstofu félagsins til að fá upplýsingar. Allar fjárhæðir miðast við 100% starfshlutfall.

Desemberuppbót fyrir árið 2018:

Kr. 89.000,- fyrir starfsfólk á almennum vinnumarkaði (Flói við SA).

Kr. 113.000,- fyrir starfsfólk sveitarfélaga þ.e.a.s. Hafnarjarðar og Garðabæjar, Samtökum sjálfstæðra skóla (SSSK) og Skólar ehf.

Kr. 89.000,- fyrir starfsmenn ríkisins, hjúkrunarheimila og sjálfseignastofnana, svo sem starfsmanna hjá Sólvangi, Hrafnistu Hafnarfirði, vegagerðinni o.fl.

Kr. 212.461,- fyrir starfsmenn Rio Tinto Alcan.

Umhverfisvæn þríf með ENJO
ENJO Reykjavíkurvegi 64 - Hafn
office@is.enjo.com Sími 555 1515
Vefverslun: shop.enjo.is

Orlofshús Hlífar

Það hefur færst mikið í aukana að félagsmenn Hlífar skreppi um helgar að vetri til í orlofshús félagsins, en félagið á nú ný orlofshús og þrjár orlofsíbúðir. Þannig hefur verið nær 100% nýting á húsunum um helgar í vetur og oft þurft að vísa áhugasömum frá vegna þess. Félagsmenn eru almennt hvattir til að hafa þetta í huga og panta tímanlega!

Orlofsíbúðir sem geta hentað námsmönnum

Orlofsíbúðir Hlífar eru staðsettar að Furulundi á Akureyri og eru tvær þeirra leigðar námsfólki yfir veturinn. Rétt er að benda félagsmönnum á þennan möguleika ef þeir eða börn þeirra hyggja á nám norðan heiða.

Ný orlofshús víða um land

Tvö orlofshúsa Hlífar eru í Vaðnesi í Grímsnesi, tvö í Ölfusborgum við Hveragerði, tvö í Munaðarnesi í Borgarfirði, eitt í Húsafelli og tvö í Stykkishólmi. Heitir pottar eru við öll húsin og einnig gasgrill.

Orlofshúsin í Ölfusborgum eru í umsjón rekstrarfélags Ölfusborga yfir vetrartímann, að undanskilinni páska vikunni, og þurfa félagsmenn því að hringja í þjónustumiðstöð Ölfusborga í síma 483 4260 vilji þeir dvelja þar utan hefðbundins orlofstíma.

Verð og skilmálar

Leiguverð á orlofshúsi er 25.000 krónur frá föstudegi til föstudags en helgarleiga frá föstudegi til sunnudags er 17.000 krónur. Sérstök afsláttarkjör eru veitt fyrir eldri borgara og öryrkja í miðri viku að vetri til. Dýrahald er bannað í öllum húsum félagsins. Skila á

húsum vel ræstum og hreinum að dvöl lokinni.

MUNAÐARNES, BORGARFIRÐI

Kolás 12

Svefnaðstaða er fyrir 7 manns í þremur herbergjum. Einnig er svefnloft yfir hálfu húsinu, þar sem þó nokkrir geta sofð. Sængur og koddar eru fyrir 7 manns. Gestum ber að koma með rúmföt.

Í húsinu er sjónvarp, DVD-spilari, hljómtæki með geislaspilara, borðbúnaður fyrir 12 manns, örbylgjuofn og eldavél. Lítil ísskápur er í húsinu eins og er. Einnig er barnarúm og barnastóll í húsinu og bækur og spil til afþreyingar. Gasgrill.

Lykill afhendist á skrifstofu Hlífar og skilst þangað að dvöl lokinni.

ÖLFUSBORGIR

Hús númer 17 og 35

Svefnaðstaða er fyrir 6 manns og eru sængur og koddar fyrir jafn marga. Gestum ber að koma með rúmföt, en bent skal á að hægt er að fá leigð rúmföt í þjónustumiðstöð.

Í húsunum er sjónvarp, DVD-spilari, hljómtæki með geislaspilara, borðbúnaður fyrir 8 manns, örbylgjuofn og eldavél. Barnarúm og barnastóll er í húsunum og bækur og spil til afþreyingar. Gasgrill er við húsin og heitur pottur. Húsin hafa verið stækkuð með garðskála sem er góð viðbót.

Stutt er í sund og verslanir í Hveragerði og á Selfossi.

Afhending lykla er í þjónustumiðstöð Ölfusborgar föstudaga frá 15:00 - 20:30. Sími 483 4260.

Yfirgefa þarf húsin á brottfarardegi eigi síðar en kl. 12:00.

MUNAÐARNES, BORGARFIRÐI

Kolás 12 A

Nýjasta orlofshúsið var fullgert fyrir

sumarið 2010. Svefnaðstaða er fyrir 7 manns í þremur herbergjum. Sængur og koddar eru fyrir 8 manns. Gestum ber að koma með rúmföt. Í húsinu er sjónvarp, geislaspilari og DVD-spilari, borðbúnaður fyrir 12 manns, örbylgjuofn og eldavél. Einnig er barnarúm og barnastóll í húsinu og bækur og spil til afþreyingar. Gasgrill. Lykill afhendist á skrifstofu Hlífar og skilist þangað að dvöl lokinni.

AKUREYRI

Furulundur 10N, 10R og 8C

3ja herb. íbúð með svefnaðstöðu fyrir fjóra, ásamt sængum og koddum fyrir jafn marga. Gestum ber að koma með rúmföt en bent er á að hægt er að fá rúmföt leigð hjá Securitas. Íbúðin nr. 8C er á annarri hæð með þvottavél í baðherbergi. Íbúðirnar nr. 10R og 10N eru á jarðhæð með verönd og hægt er að ganga beint út í garð. Þvottavél

VAÐNES

Kjarrbraut 8 og 10

Svefnaðstaða er fyrir 7 manns og sængur og koddar fyrir jafn marga. Gestum ber að koma með rúmföt.

Í húsunum er sjónvarp, dvd-spilari, hljómtæki með geislaspilara, borðbúnaður fyrir 12 manns, örbylgjuofn og eldavél. Barnarúm og barnastóll er í húsunum og bækur og spil til afþreyingar. Gasgrill er við húsin og heitur pottur.

Lykill afhendist á skrifstofu Vlf. Hlífar og skilist þangað að dvöl lokinni.

Hús númer 8 er með aðgengi fyrir hjólastóla.

er í sameign. Barnarúm er í öllum íbúðunum, geymd í geymslu eða í íbúðunum, auk þess eru ferðarúm í hverri íbúð. Í íbúðunum er sjónvarp, DVD-spilari, hljómtæki með geislaspilara, eldavél og örbylgjuofn. Gasgrill er í geymslu. Umsjón með íbúðunum hefur Securitas-Akureyri ehf. Tryggvabraut 10. Sími 460 6261. Lykill afhendist þar og skilist þangað að lokinni dvöl.

HÚSAFELL

Stórarjóðri 8

Svefnaðstaða er fyrir 7 manns og sængur og koddar fyrir jafn marga. Gestum ber að koma með rúmföt.

Í húsinu er sjónvarp, DVD-spilari, hljómtæki með geislaspilara, borðbúnaður fyrir 12 manns, örbylgjuofn og eldavél. Barnarúm og barnastóll er í húsunum og bækur og spil til afþreyingar. Gasgrill er við húsið og heitur pottur.

Lykill afhendist á skrifstofu Hlífar og skilist þangað að dvöl lokinni.

Húsafell býður upp á:

Sundlaug með heitum pottum, 9 holu mínigolfvöll. Veiðileyfi. Ath. greiða þarf sér fyrir afnot. Verslun er á staðnum. Stutt er í Reykholt.

STYKKISHÓLMUR

Borgarhlíð 2 og 4

Svefnaðstaða er fyrir 7 manns í tveimur herbergjum.

Sængur og koddar eru fyrir 7 manns. Gestum ber að koma með rúmföt utan um sængur og koddar og lök yfir dýnur.

Í húsinu er sjónvarp, hljómtæki með geislaspilara, borðbúnaður fyrir 12, örbylgjuofn o.fl. Barnarúm og barnastóll í húsinu. Bækur og spil til afþreyingar.

Heitur pottur er við húsið og gasgrill.

Lykill afhendist á skrifstofu Hlífar og skilist þangað að dvöl lokinni.

STARFSAFL GREIDDI UM

200

MILLJÓNIR
Í STYRKI Á SÍÐASTA ÁRI

SVALAÐU FRÓÐLEIKSÞORSTANUM !

**STARFSAFL ER ÖFLUGUR BAKHJARL
ÞEGAR KEMUR AÐ FRÆÐSLU STARFSFÓLKS**

starfs**afl**

Þolinmæðin á þrotum

**Mikill meirihluti landsmanna
tilbúinn í verkfallsaðgerðir og
telur þær réttlætanlegar**

Næstum þrír af hverjum fjórum svarendum í nýlegri könnun MMR telja aðstæður á vinnumarkaði þannig, að það sé réttlætanlegt fyrir ákveðna hópa að fara í verkfall til að knýja á um bætt kjör. Um 60% segjast sjálf reiðubúin til að taka þátt í verkfalli.

Nokkur munur var á svörum milii hópa. Talsvert fleiri konur sögðu aðstæður á vinnumarkaði þannig að réttlætanlegt væri að fara í verkfall, en hlutfallið meðal karla var 68%. Þeir sem eldri voru töldu verkfall síður réttlætanlegt við núverandi aðstæður en þeir yngri. Um 85% úr

yngsta aldurshópnum (18-29 ára) sögðu það réttlætanlegt, 75% í aldurshópnum 30-49 ára, 70% í hópi fólks á aldrinum 50-67 ára og 56% í hópi 68 ára og eldri.

Fleiri svarendur af landsbyggðinni sögðu verkföll eiga rétt á sér við núverandi aðstæður, eða 77%, en hlutfallið var 70% meðal svarenda á höfuðborgarsvæðinu.

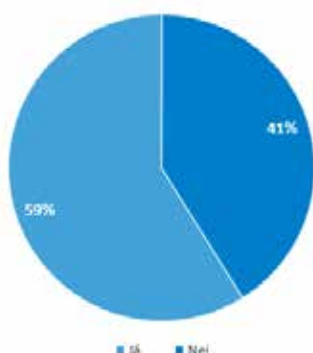
Vilji til að fara sjálf(ur) í verkfall

Um 60% allra svarenda kváðust reiðubúin að fara í verkfall. Konur virðast viljugri til að fara

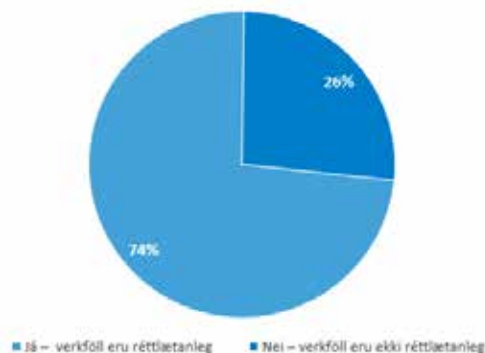
sjálfar í verkfall en karlar. Hlutfallið hjá konum var 65%, en 55% hjá körlum. Því meiri menntun og heimilistekjur sem viðkomandi höfðu, því minni líkur voru á að þeir væru tilbúnir að fara í verkfall. Almennt verkafólk, sjómenn, iðnaðarmenn og fólk sem vinnur við vélar, var talsvert líklegra til að vera reiðubúið í verkfall (66%) en stjórnendur og embættismenn (21%). Mjög hátt hlutfall fólks við skrifstofu- og þjónustustörf var einnig reiðubúið til að taka sjálft þátt í aðgerðum (64%).

Könnunin var gerð dagana 15. - 21. nóvember

Væric þú tilbúin(n) að taka þátt í verkfalli á næstu misserum í þeim tilgangi að bæta starfskjör þín og/öð annarra?
-Útvinnandi svarendur sem tóku afstöðu-

Telur þú að aðstæður á vinnumarkaði séu með þeim hætti að réttlætanlegt sé fyrir ákveðnar starfsetttir að heita verkfalli á næstu misserum til að yta á um hætt starfskjör?
-Þau sem tóku afstöðu-

STARFSMENNTUNARSJÓÐIR HLÍFAR

Félagsmenn Hlífar hafa nú aðgang að þremur öflugum starfsmenntunarsjóðum sem er einkum ætlað að byggja upp og efla starfs- og símenntun félagsmanna. Þetta eru Starfsafl (fyrir félagsmenn á almennum vinnumarkaði), Flóamennt (fyrir starfsmenn sem starfa hjá ríki og á hjúkrunarheimilum) og að síðustu Námskeiðssjóður Verkalýðsfélagsins Hlífar, en hann er ætlaður starfsmönnum Hafnarfjarðarbæjar og Garðabæjar, auk starfsmanna hjá sjálfstætt starfandi skólum.

Starfsafl – fyrir almennan markað

Starfsafl varð til í tengslum við kjarasamninga vorið 2000 þegar samið var um stofnun sérstaks sjóðs til að byggja upp menntun ófaglærðra. Símenntun starfsmanna er einn mikilvægasti liðurinn í betra starfsumhverfi fyrirtækja og aukinni framleiðni og símenntun styrkir án nokkurs vafa samkeppnisstöðu fyrirtækja, burtséð frá því á hvaða markaði það starfar.

Frumkvæði að þróunarverkefnum

Markmið Starfsafls er að hafa frumkvæði að þróunarverkefnum í starfsmenntun og leggja áherslu á kynningar- og hvatningarstarf sem tengist málaflokknum. Þannig vill Starfsafl stuðla að aukinni starfsmenntun í íslensku atvinnulífi, kanna þörf atvinnulífsins fyrir starfsmenntun ófaglærðs verkafólks og leita eftir viðræðum við stjórnvöld um fyrirkomulag fullorðinsfræðslu.

„Fræðslustjóri að láni“

Einn þátturinn í þessu er fræðsluráðgjöf innan fyrirtækjanna sjálfra. Í upphafi gekk verkefnið undir heitinu „Nýliðafræðsla“ en hefur fest sig í sessi undanfarin ár undir nafninu „Fræðslustjóri að láni“.

Allar nánari upplýsingar er að finna á starfsafl.is.

Flóamennt

Flóamennt er starfsmenntunarsjóður fyrir starfsmenn sem starfa hjá ríki og á hjúkrunarheimilum og eru Efling og VSKF einnig aðilar að honum. Sjóðurinn hefur að markmiði að efla starfs- og símenntun starfsmanna auk þess að auka möguleika stofnana á að þróa starfssvið sitt. Þeir félagsmenn Hlífar sem starfa hjá ríki og á dvalar- og hjúkrunarheimilum eins og Sólvangi og Hrafnistu eða hjá Heilsugæslunni, Vegagerðinni o.fl. geta sótt um styrki til sjóðsins.

Námskeiðssjóður Verkalýðsfélagsins Hlífar

Félagsmenn sem starfa hjá Hafnarfjarðarbæ og Garðabæ, auk starfsmanna sjálfstætt starfandi skóla, geta sótt um styrki til Námskeiðssjóðsins. Hann er eign Hlífar og er honum ætlað að styrkja félagsmenn sem sækja sér menntun á almennum fræðslumarkaði og starfa hjá sveitarfélögum eða stofnunum sem styrktar eru af þeim og eru á félagssvæði Hlífar sem samkvæmt lögum félagsins eru Hafnarfjörður og Garðabær.

Helstu breytingar

Nokkrar breytingar urðu á reglum hjá Starfsafl og Flóamennt á síðasta ári, sumar þeirra til allmikilla hagsbóta fyrir félagsmenn. Árleg styrkupp hæð er 100.000 krónur. Miðað er við að greidd séu allt að 75% af kostnaði.

Svokallaður þriggja ára styrkur er 300.000 krónur. Það þýðir að ef félagsmaður hefur ekki sótt um styrk síðustu þrjú ár á hann rétt á styrk allt að kr. 300.000 fyrir eitt samfellt námskeið/nám.

Tómstundastyrkir og lífsleiknistyrkir eru kr. 30.000

Umsóknarfyrirkomulag

Hjá Flóamennt sækir einstaklingur um alla styrkupp hæð vegna náms- og kynnisferðastyrkja. Hjá báðum sjóðum er gert ráð fyrir því að einstaklingur skili inn reikningi vegna náms/námskeiðs innan þriggja mánaða eftir að greiðsla fer fram.

Upplýsingar á netinu

Nánari upplýsingar um úthlutunarreglur, umsóknareyðublöð og annað varðandi sjóðina er að finna á heimasíðu Hlífar, www.hlif.is undir fræðslumál. Sótt er um styrki til allra þriggja sjóðanna á skrifstofu Verkalýðsfélagsins Hlífar.

VERKALÝÐSFÉLAGIÐ HLÍF

Þegar Hlíf klofnaði og var rekið úr ASÍ

Um Hlífardeiluna 1939

Undir lok 4. áratugar síðustu aldar voru talsverð pólitísk átök í verkalýðshreyfingunni. Bæði deildu fylkingar um forystu í einstökum félögum, en deilurnar hverfðust ekki hvað síst um skipulagsleg tengsl Alþýðusambandsins og Alþýðuflokksins. Þeirri skoðun hafði vaxið fiskur um hrygg, að slíta bæri þessi tengsl. Það sjónarmið var stutt jafnt frá hægri sem frá vinstri, jafnt af Sjálfstæðismönnum sem kommúnistum.

Alþýðuflokksmenn sem voru í forystu í Hlíf voru þessu mótfallnir. Á fjölmönnum aðalfundi í félaginu þann 29. janúar 1939 vinna þeir sigur í stjórnarkjöri sem slíta vilja tengslin og Helgi Sigurðsson er kjörinn formaður með 16 atkvæðum fram yfir formannsefni Alþýðuflokksins. Sama gildir um aðra stjórnarmenn. Á framhaldsaðalfundi þann 12. febrúar er samþykkt að víkja 12 mönnum úr félaginu, enda séu þeir komnir í atvinnurekendastétt.

Miðstjórn Alþýðusambandsins bregst við daginn eftir með svohljóðandi samþykkt:

„Þar sem Verkamannafélagið Hlíf í Hafnarfirði hefur vikið burt úr félaginu, án allra saka og bersýnilega af pólitískum ástæðum, 12 mönnum, þ.a.m. mörgum beztu forvígis-

mönnum félagsins að fornu og nýju, og hefur með þessari athöfn brotið gegn 61. og 63. gr. laga Alþýðusambandsins, þá samþykkir sambandsstjórn að víkja Verkamannafélaginu Hlíf úr Alþýðusambandinu og svipta það öllum réttindum sem sambandsfélag.“

Verkamannafélag Hafnarfjarðar

Daginn eftir gengst sambandsstjórn ASÍ fyrir stofnun nýs félags í Hafnarfirði, Verkamannafélags Hafnarfjarðar. Það er þegar tekið inn í Alþýðusambandið, í stað Hlífar. Félagið gerði strax kjarasamning við bæjarfyrirtækin og í samningunum eru ákvæði um forgangsrétt félagsmanna hins nýja félags til vinnu.

Daginn eftir er fjölmennur fundur í Hlíf. Á hann berast úrsagnir 142 verkamanna og 20 millistéttarmanna, eins og segir í frásögn Jóns Rafnssonar. Á fundinum ríkir baráttuandi, þrátt fyrir blóðtökuna. Daginn eftir, þann 16. febrúar átti að hefjast uppskipun úr b.v. Júní. Þann dag eru fjölmargir úr báðum fylkingum mættir á bryggjunni, fleiri Hlífarmenn þó. „Ekki líður á löngu þar til lið VH-manna fer að tínast á burt og Hlífarmenn eru einir með lið sitt á bryggjunni. Hlíf hefur haldið velli í fyrstu lotu.“ (Vor í verum).

Áfram er deilt og stóryrði ganga á milli. Þann 20. febrúar er Hlíf stefnt fyrir Félagsdóm af Bæjarútgerðinni og daginn eftir er Júní afgreiddur á Akranesi, með fulltingi stjórnar ASÍ. Þessar aðgerðir gera ekki annað en efla baráttuanda Hlífarmanna. Þann 25. febrúar fellir Félagsdómur þann dóm að verkfall Hlífar er dæmt ólöglegt (sem var vitað) og félagið var dæmt til að greiða 1000 krónu sekt. Meiru skipti þó, að dómurinn leit svo á, að taxti Hlífar frá 15. september 1937 jafngildi samningi og atvinnurekendur hefðu greitt samkvæmt honum. Þar með hefðu þeir undirgengist öll ákvæði, þar með talið ákvæði um forgangsrétt Hlífarmanna til vinnu. Með því að semja við Verkamannafélag Hafnarfjarðar um forgangsréttinn hefðu atvinnurekendur brotið samning á Hlíf.

Hlíf hafði því sigur í deilunni og verkamennirnir úr VH gengur aftur í sitt gamla félag. Skipulagsleg tengsl Alþýðusambandsins og Alþýðuflokksins voru að fullu rofin á þingum sambandsins 1940 og '42. Óhætt er að fullyrða, að Hlífardeilan 1939 hafi gegnt lykilhlutverki í þeirri niðurstöðu.

(M.a. byggt á Vor í verum eftir Jón Rafnsson, bls. 252-270)

Spá Hagdeildar ASÍ

Dregur úr hagvexti og fjölgun ferðamanna

- Spá hagdeildar ASÍ gerir ráð fyrir mjúkri lendingu, þótt efnahagsleg óvissa hafi aukist

Samkvæmt hagspá ASÍ sem birt var í nóvember, má vænta þess að hagvöxtur verði 3,5% á þessu ári, 2,6% á næsta ári og 1,7% árið 2020. Töluverð umsvif hafa verið í efnahagslífinu á þessu ári en merki eru um að hægja muni á vextinum yfir spátímann. Efnahagsleg óvissa hefur þó aukist, vegna veikingar á gengi krónunnar. Það mun skapa verðbólguþrýsting sem fer vaxandi fram á næsta ár.

Gert er ráð fyrir mjúki lendingu hagkerfisins, eftir mikla uppsveiflu síðustu ára. Jafnframt er gert ráð fyrir hóflegum vexti þjóðarútgjalda og minnkandi vexti útflutnings. Ferðamönnum fjölga enn, þótt verulega hafi hægt á fjölgun

þeirra. Jafnframt hafa orðið ýmsar breytingar á neysluhegðun þeirra og eyðslu, auk þess sem þeir dvelja skemur á landinu. Ýmislegt bendir til þess að þetta komi verr niður á jaðarsvæðum.

Samkvæmt spánni verður 3,6% vöxtur á útflutningi á þessu ári og að jafnaði 2,4% vöxtur á árunum 2019-2020. Það er ljóst að hægari fjölgun ferðamanna felur í sér breytta tíma í ferðapjónustu og þó þessi þróun sé ekki að öllu leyti óvænt verður það engu að síður áskorun fyrir ferðapjónustu að aðlagast nýjum veruleika.

Dregið hefur úr væntingum heimila á efnahags- og atvinnuhorfur og líklegt er að heimilin dragi

úr stórum neysluútgjöldum. Spáð er 4,8% vexti einkaneyslu á þessu ári, en líklegt er að á vextinum hægi á komandi misserum. Spáð er 2,6% vexti á næsta ári og 1,5% árið 2020.

Versnandi verðbólguhorfur

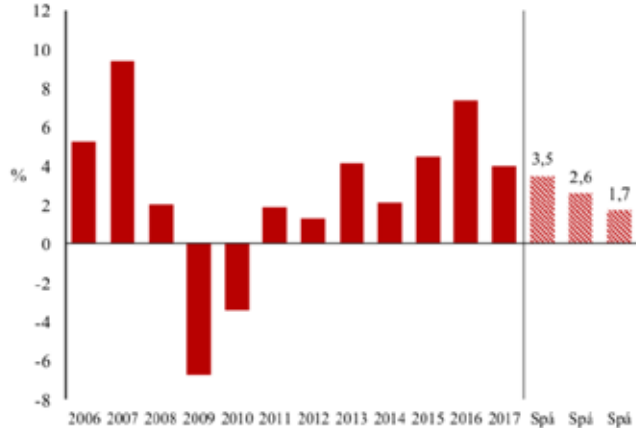
Verðbólguhorfur hafa versnað undanfarin misseri og verðlagsþróun hefur tekið breytingum frá síðasta ári þegar verðhjöðnun ríkti þegar horft var framhjá áhrifum húsnæðis. Þessi þróun skýrðist m.a. af styrkingu gengis krónunnar, hagfelldri þróun hrávöruverðs og aukinni samkeppni á matvörumarkaði. Nú hefur dregið úr hækkunum á húsnæðisverði en verðbólguþrýstingur er orðinn sýnilegur

Verðbólguþróun

Heimild: Hagstofa Íslands og Spá ASÍ

Hagvöxtur

Heimild: Hagstofa Íslands og Spá ASÍ

á mörgum undirliðum vísitölu neysluverðs. Dagvara hefur hækkað um 3,4% milli ára og hækkun olíuverðs hafði leitt til 16% hækkunar bensínverðs milli ára í október.

Gengi krónunnar hefur veikt umtalsvert og ekki verið veikara í næstum tvö og hálf ári. Hagdeildin telur að veiking krónunnar ýti undir frekari hækkun vísitölu neysluverðs. Þróun gengis krónunnar er þó bundin mikilli óvissu. Meðalverðbólga á þessu ári verður 2,7% og gangi spá hagdeildar eftir má búast við að verðbólga verði um 3,7% á næsta ári. Það væri mesta hækkun verðlags frá árinu 2013 þegar verðbólga mældist 3,9% á ársgrundvelli.

Aukið framboð húsnæðis

Aukið framboð nýs húsnæðis, minni þensla og aukin óvissa um efnahagshorfur hafa vafalaust slegið á þá miklu spennu sem myndaðist á húsnæðismarkað á síðasta ári. Húsnæðisverð hafði í september hækkað um 3,9% milli ára eða 0,6% milli mánaða. Framboð nýs húsnæðis

mun aukast á næstu misserum þar sem íbúðafjárfesting eykst um fjórðung á þessu ári og um 15,9% á næsta ári og 8,6% árið 2020. Húsnæðisverð er hins vegar sögulega hátt og því sjaldan verið erfiðara fyrir nýja kaupendur að koma inn á markaðinn. Eigendur húsnæðis hafa notið góðs af þróuninni undanfarin ár. Þeirra staða hefur batnað samhliða verðhækkunum, lágri verðbólgu og sögulega lágu langtímaþróun.

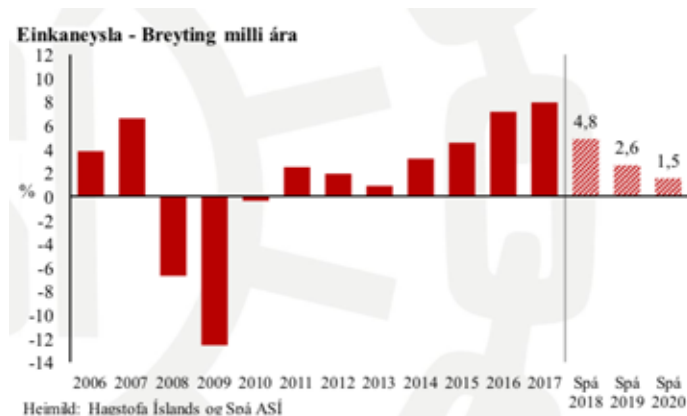
Gríðarlegur munur er á stöðu eigenda húsnæðis og þeirra sem eiga ekki. Staða leigjenda er þröng á flesta mælikvarða. Leiguverð hefur hækkað um 90% umfram laun frá 2011. Á sama tímabili hafa laun hækkað um 74% og þar af lægstu laun um 82%. Samkvæmt nýlegri könnun ÍLS leigir meirihluti af nauðsyn, þ.e. leigjendur geta ekki safnað fyrir útborgun í eigin íbúð eða eignast eigið húsnæði. Þriðjungur leigjanda notar meira en helming ráðstöfunartekna í leigu.

Atvinnuleysi

Lítill breyting hefur orðið á atvinnuleysi milli ára. Um 200 fleiri voru þó atvinnulausir á fyrstu þremur ársfjórðungum, í samanburði við árið 2017. Starfandi einstaklingum fjölgaði aftur á móti um 4.500 á milli ára. Fjölgunin skýrist einkum af fjölgun starfandi í fullu starfi, á meðan einstaklingum í hlutastarfi fækkaði. Hægari vöxtur í efnahagslífinu gæti aftur á móti dregið úr eftirspurn eftir vinnuafli og atvinnuleysi því farið vaxandi á næsta ári.

Síðasta spá hagdeildar ASÍ gengið eftir

Þróun efnahagsmála á þessu ári hefur verið áþekkt því sem hagdeild ASÍ spáði í sinni síðustu spá. Hagdeildin telur að hagvöxtur verði 3,5% á þessu ári en gerði ráð fyrir 3,3% í síðustu spá. Jafnframt er útlit fyrir 2,7% verðbólgu á þessu ári en gamla spáin gerði ráð fyrir 2,6% verðbólgu. Eldri verðbólguþspá fyrir 2019 gerði ráð fyrir 2,9% verðbólgu en nú telur hagdeildin að verðbólgan verði 3,7% 2019 og þar munar mestu um veikingu krónunnar.

Lífeyrismál

Hvað er eiginlega þessi tilgreinda séreign?

Launafólk getur í dag valið hvort hluti af lífeyriðgjaldi rennur í sameignardeildir lífeyrissjóða eða að því skuli ráðstafað í tilgreinda séreign. Ljósmynd: Anton Brink

Aðalbjörn Sigurðsson

Það tóku kannski ekki allir eftir því en um mánaðamótið júní/júlí hækkuðu laun meirihluta starfsmanna á almennum vinnumarkaði um eitt og hálft prósent. Hækkunin ratar reyndar ekki beint

inn á bankareikning launafólks en mun skila sér í auknum ráðstöfunartekjum þegar starfsævinni lýkur því það var framlag atvinnurekenda í lífeyrissjóði sem hækkaði. Eftir breytinguna greiðir atvinnurekandi 11,5% lífeyrisiðgjald en launþeginn sjálfur greiðir 4%, eða samtals 15,5%.

Nýr valkostur

Hækkunin í sumar var sú síðasta af þremur sem Samtök atvinnulífsins og Alþýðusamband Íslands sömdu um árið 2016. Áður hafði lífeyrisiðgjald atvinnurekenda hækkað um 0,5% árið 2016 og 1,5% árið 2017. Samtals hafa iðgjöld starfsmanna á almennum vinnumarkaði því hækkað um 3,5 prósentustig frá árinu 2016. Í samkomulagi ASÍ og SA var ekki bara samið um þessa hækkun því einnig var búinn til nýr valkostur fyrir launþega sem hlotið hefur nafnið „tilgreind séreign“. Þessi tilgreinda séreign gefur launþegum kost á að fara með umrætt 3,5% viðbótarframlag að mestu eins og annan séreignarsparnað. Til að útskýra hvað það þýðir er gagnlegt að líta á hvernig lífeyriskerfið í dag er byggt upp, en skipta má réttindum í

lífeyrissjóðum á almennum vinnumarkaði í þrennt.

Fyrsti hluti – samtrygging:

Samtryggingardeildir lífeyrissjóðanna er sá hluti þeirra sem tryggir launþegum ævilangan lífeyri og inn í þann hluta kerfisins greiða atvinnurekandi og launþegi samtals 12% af launum í iðgjald. Í raun má líta á þennan hluta eins og hverja aðra tryggingu sem sumir nýta og aðrir ekki, því samtryggingardeildir lífeyrissjóða tryggja sjóðfélaga fyrir atvinnumissi vegna aldurs (ellilífeyrir) og slysa eða veikinda (örorkulífeyrir). Til viðbótar er fjölskylda sjóðfélaga tryggð falli hann frá (barna- og makalífeyrir). Eins og með aðrar tryggingar nýta sumir trygginguna en aðrir ekki. Falli sjóðfélagi frá áður en taka lífeyris hefst fær hann ekkert greitt. Lifi hann t.d. til 100 ára aldurs fær hann aftur á móti greitt til baka margfalt það sem hann greiddi í lífeyrisiðgjöld yfir ævina.

Annar hluti - séreign

Til hliðar við samtryggingardeildir lífeyrissjóðanna er annað og minna kerfi, séreignarsparnaður. Þeir sem velja þessa sparnaðarleið greiða 2 eða 4% af launum í séreign hjá lífeyrissjóði eða banka og vinnuveitandi greiðir 2% til viðbótar. Smám saman verður til sjóður sem hægt er að taka út eftir að 60 ára aldri er náð, hvort sem allt er tekið út í einu eða í smærri skrefum yfir lengri tíma. Falli eigandi séreignarsparnaðar frá erfist sjóðurinn. Ólíkt réttindum í samtryggingardeildum

lífeyrissjóðanna þá er hér um að ræða ákveðna eign sem gengið er á þar til hún klárast. Séreignarsparnaður er hagstæðasti sparnaður sem völ er á og ég hvet alla sem ekki nýta sér þessa leið í dag til að kynna sér kosti hennar. Það er meðal annars hægt að gera á vef Gildis-lífeyrissjóðs, www.gildi.is eða með því að hafa samband við sjóðinn.

Þriðji hluti – tilgreind séreign

Ög þá komum við að þriðja hluta lífeyriskerfisins, sem er tilgreinda séreignin. Árið 2016 þegar ákveðið var að hækka lífeyrisiðgjaldið um 3,5% var einnig ákveðið að gefa þeim sem njóta þessarar hækkunar val um að láta viðbótina renna í samtryggingu eða kerfi sem er sambærilegt séreigninni, svokallaða tilgreinda séreign. Um hana gilda svipaðar reglur og eiga við um aðra séreign, hægt er að taka þá eign út við 62 ára aldur og ef eitthvað kemur uppá þá erfist sjóðurinn. Þessa leið þarf hins vegar að velja því ef sjóðfélagi gerir ekkert rennur framlagið sjálfkrafa í samtryggingardeild. Iðgjaldið tryggir þar aukin réttindi og þar með hærri greiðslu úr lífeyrissjóðnum út ævina. Hafir þú frekari spurningar eru starfsmenn lífeyrissjóða, þar á meðal Gildis, boðnir og búnir að svara fyrirspurnum sem berast og aðstoða sjóðfélaga við að velja þá leið sem hentar þeim best.

Höfundur er forstöðumaður upplýsingamála hjá Gildi-lífeyrissjóði.

Hægelðagur

LAMBASKANKAR

Tími: 120 mín.

Lambaskankar
6 stk. skankar
2 msk. olía
1 stk. stór laukur (grófskorinn)
2 stk. stórar gulrætur (grófskornar)
4 stk. hvítlauksgeirar
Krydd: salt, pipar og kryddjurtir eftir smekk

Sósa

500 ml soð af skönkunum (sigtað)
2 msk. hveiti
2 msk. tómát púrra
sósulitur

Aðferð

Hitið ofninn í 100 °C.
Brúnið skankana á pönnu og látið í eldfast form með loki ásamt grænmeti og soði.
Setjið formið í ofninn og látið krauma í 1 ½ klst.
Sigið þá soðið frá í pott og hækkið ofninn í 200°C og steikið skankana í tíu mín.
Bætið í soðið tómát, púrru og hveiti og látið sjóða í 10 mín. Dekkið sósuna með sósulit og smakkið til með salt og pipar ef þarf.

Berið fram með: Sykurbrúnuðum kartöflum eða kartöflumús, grænum baunum, rauðkáli eða öðru grænmeti.

Gamlárskvöld
2018

			ÖRVERA ↓			FAG ↓		BLÓM ↓		RÍKI ↓		KYRRA
			INNSÆI					SPJALL		MÆLI- EINING		
			GLAD- BJARTUR									
			EYRIR									
						BOR						
						SÍTT						
			GLJÚFUR				KVARTA					
							LÖSKUN					
			KRAPI						SAMTÖK			MAK
			HRAÐAÐ						FORFAÐIR			
DRYKKJAR- ÍLÁT		MÆLI- EINING ↓		GEIGUR				SNÆDDI			ÆÐA	
		ADALSTIGN		TVEIR EINS				ÆTTAR- SETUR				
						LJÓMI				ADGÆTA		
						STÖNG				ÁVITA		
AKSTURS- ÍÞRÓTT						HÖGG				ER		
BROTT						RÖÐ				FORM		
				TRAUST			HEITI					BOTN- VARPA
				HEILU			LAMPI					
KUSK				DUGLEGUR				ÓSKORÐAÐ				
TENGSL				SUBBI				ÆTA				
						TUDDI			NAUMUR			
						LITLAUS			FRUMEFNI			
BRYDD- AÐUR		ÖLDU- GANGUR					MÆTTIR					EKKI MARGIR
		ÞJÓTA					STAGL					
						SÁLDA				STYRKUR		
						ÓLIPUR				AF- FERMING		
	↓	EKKI		HYLLI			MJÖG				FISK	
				ÚTFALL			NÖGL				HRYGGÐAR	
HÓLMI				SÝNIS- HORN				PLANTA				PÁFA- GAUKUR
FRAM- BURÐUR				BOTN				HEILA				
						BLÓÐSUGA				HRYGGÐ		
						TVEIR EINS				DRYKKUR		
HROTTI							ÆSTUR					SARG
							ANGRA					
LÍNA		BANA					HÁVAXINN					
		ULLAR- FLÓKI					TVEIR EINS					
						AFSPURN				ÖRN		
FERÐ				BOTNFALL				PLAN				

Nafn: _____

Sími: _____

Heimili: _____

Lausnarorð: _____